

LOKALNI PROGRAM KULTURE OBČINE CERKNICA

2017 – 2020

Cerknica, november 2016

1.	UVOD	4
1.1.	<u>Zakonske podlage .....</u>	4
1.2.	<u>Javni interes na področju kulturne dejavnosti .....</u>	5
2.	SPLOŠNI CILJI, POSLANSTVO, VIZIJA IN PREDNOSTNE USMERITVE.....	7
2.1.	<u>Splošni cilji in ukrepi lokalnega programa za kulturo .....</u>	7
2.1.1.	<u>Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika.....</u>	7
2.1.2.	<u>Zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost .....</u>	8
2.1.3.	<u>Neposredna podpora ustvarjalcem in projektom na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti.....</u>	8
2.1.4.	<u>Vključevanje kulturne vzgoje na vse ravni izobraževalnih procesov.....</u>	9
2.1.5.	<u>Spodbujanje kulturne raznolikosti .....</u>	10
2.1.6.	<u>Spodbujanje kulturnih projektov za dvig kvalitete življenja in povečanje socialne kohezivnosti .....</u>	10
2.1.7.	<u>Aktivno sodelovanje med kulturo in gospodarstvom.....</u>	11
2.1.8.	<u>Informatizacija v kulturi.....</u>	12
2.2.	<u>Poslanstvo.....</u>	12
2.3.	<u>Vizija .....</u>	12
2.4.	<u>Prednostne usmeritve .....</u>	13
2.4.1.	<u>Izboljšati usposobljenost in medsebojno sodelovanje deležnikov v kulturi.....</u>	13
2.4.2.	<u>Povečati pomen kulture kot perspektivne dejavnosti v Občini Cerknica.....</u>	13
2.4.3.	<u>Občina Cerknica kot kulturno in ustvarjalno odprta občina.....</u>	13
2.4.4.	<u>Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj (SWOT).....</u>	14
3.	ANALIZA STANJA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI CERKNICA	15
3.1.	<u>Splošni okvir .....</u>	15
3.2.	<u>Analiza stanja na področju kulture v občini Cerknica .....</u>	15
4.	JAVNI INTERES OBČINE CERKNICA NA POSAMEZNIH KULTURNIH PODROČJIH ...	16
4.1.	<u>Dejavnost kulturnih domov .....</u>	16
4.1.1.	<u>Predstavitev Notranjskega regijskega parka – področje kultura in Kulturnega doma Cerknica.....</u>	16
4.1.2.	<u>Javni interes na področju dejavnosti kulturnega doma.....</u>	17
4.1.3.	<u>Prostorski cilji .....</u>	17
4.1.4.	<u>Kadrovski cilji .....</u>	18
4.1.5.	<u>Programski cilji .....</u>	18
4.2.	<u>Knjižnična dejavnost .....</u>	19
4.2.1.	<u>Predstavitev Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica.....</u>	19
4.2.2.	<u>Javni interes na področju knjižnične dejavnosti v Občini Cerknica .....</u>	20
4.2.3.	<u>Prostorski cilji .....</u>	20
4.2.4.	<u>Kadrovski cilji .....</u>	21
4.2.5.	<u>Programski cilji .....</u>	21
4.2.10.	<u>Nadgradnja razvoja domoznanske dejavnosti Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica .....</u>	22
4.3.	<u>Varovanje premične kulturne dediščine .....</u>	23
4.3.1.	<u>Predstavitev Notranjskega muzeja Postojna .....</u>	24
4.3.2.	<u>Javni interes na področju varovanja premične kulturne dediščine .....</u>	24
4.3.3.	<u>Izpostavljeni kratkoročni cilji.....</u>	26
4.4.	<u>Varovanje nepremične kulturne dediščine na področju Občine Cerknica .....</u>	27
4.4.1.	<u>Nepremična kulturna dediščina in kulturni spomeniki na območju Občine Cerknica.....</u>	28
4.4.2.	<u>Javni interes na področju varovanja nepremične kulturne dediščine na območju Občine Cerknica .....</u>	35
5.	LJUBITELJSKA KULTURA NA OBMOČJU OBČINE CERKNICA	37
5.1.	<u>Stanje na področju ljubiteljske kulture .....</u>	37
5.2.	<u>Javni interes Občine Cerknica na področju ljubiteljske kulture .....</u>	38
5.3.	<u>Pregled ljubiteljske dejavnosti po posameznih dejavnostih .....</u>	40
5.3.1.	<u>Glasbena dejavnost .....</u>	40
5.3.1.1.	<u>Vokalna glasba in zborovstvo .....</u>	40

5.3.1.2.	Instrumentalna glasba in vokalno instrumentalne skupine	41
5.3.2.	Gledališka in lutkovna dejavnost	42
5.3.3.	Folklorna in etno dejavnost	43
5.3.4.	Literarna dejavnost	44
5.3.5.	Likovna dejavnost	44
5.3.6.	Plesna dejavnost	44
5.3.7.	Filmska ustvarjalnost in animirani film	45
5.3.8.	Predstavitve JSKD in območne izpostave Cerknica	46
5.3.9.	Pregled društev po dejavnostih v letu 2016	47
6.	KULTURNO UMETNOSTNA VZGOJA ZA PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE OTROKE, SREDNJEŠOLSKO MLADINO TER KULTURNI PROGRAMI ZA ODRASLE...	49
6.1.	<u>Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke, srednješolske mladine ter kulturnih programov za odrasle v Občini Cerknica</u>	49
6.2.	<u>Programski cilji</u>	50
7.	KULTURNI TURIZEM	51
7.1.	<u>Programski cilji</u>	51
8.	JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI CERKNICA	51
8.1.	<u>Stanje javne infrastrukture na področju občine Cerknica</u>	52
8.2.	<u>Programski cilji</u>	52
9.	DOGODKI V LOKALNEM JAVNEM INTERESU	53
9.1.	<u>Programski cilji</u>	53
10.	MEDNARODNO SODELOVANJE	54
10.1.	<u>Programski cilji</u>	54
11.	NEOPREDELJENE DOLGOROČNE NALOGE, PROGRAMSKE SMERNICE IN CILJI TER URESNIČEVANJE LOKALNEGA PROGRAMA KULTURE	55
12.	AKTI, VIRI IN LITERATURA	56
13.	SEZNAM OKRAJŠAV IN KRATIC	57

1. UVOD

Lokalni program za kulturo občine Cerknica je strateško – razvojni dokument načrtovanja kulturne politike. Izhaja iz doseženega položaja kulturne dejavnosti v občini. Z lokalnim programom za kulturo se ugotovi vloga kulture v razvoju občine Cerknica kakor tudi javni interes občine na področju kulture. Lokalni program za kulturo opredeli kulturne prioritete, cilje in ukrepe za doseg ciljev ter določa kazalnike za merjenje doseganja postavljenih ciljev. Lokalni kulturni program Občine Cerknica se sprejema za obdobje štirih let, in sicer za obdobje 2017–2020, in opredeljuje predvsem kratkoročne in dolgoročne cilje.

Lokalni program za kulturo je temeljni programski in izvedbeni dokument, ki postavlja prioritete občinske kulturne politike in neposredno odgovarja na ključne probleme posameznih področij kulture. Dokument upošteva zgodovinski položaj in razvoj kulture na območju občine Cerknica, upošteva njene prednosti in slabosti ter zagotavlja pogoje za ohranjanje in razvoj kulture in njenih lokalnih posebnosti glede na nevarnosti in priložnosti, s katerimi se bo v obravnavanem obdobju kulturna dejavnost predvidoma soočala. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti, za večanje dostopnosti kulturnih dobrin in ustvarjanja ter pogoje za spodbujanje raznolikosti kulturnih dobrin. Lokalni program za kulturo Občine Cerknica predvideva usmeritve na področju investicij, pravne, finančne in organizacijske usmeritve, ki so potrebne za njegovo uresničitev.

1.1. Zakonske podlage

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07, 56/08, 4/10, 2/11 in 111/13; v nadaljevanju: ZUJIK) v 14. členu določa, da morajo lokalne skupnosti – občine pripraviti in sprejeti program za področje kulture za štiriletno obdobje, pri čemer lahko program vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Zakon tudi določa, da se zagotavljajo javne kulturne dobrine na področjih, urejenih s posebnimi zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost), podpirajo ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev ter pokriva druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih lokalne skupnosti opredeljujejo v lokalnem programu kulture.

Vsebinsko podlago in izhodiščni dokument za pripravo lokalnega programa kulture predstavlja *Nacionalni program za kulturo* (Uradni list RS, št. 99/13; nadalje: NPK), ki skuša predvsem obogatiti in nadgraditi nekatera področja ter zagotoviti lažje odzivanje na potrebe in izzive časa, kar naj bi veljalo tudi za lokalne programe kulture. Nacionalni program za kulturo postavlja temelje kulturno – političnega modela, usmerja skrb za formalne pogoje kulturnega delovanja, hkrati pa daje zavezo, da svoj namen, smisel in mesto v skupnosti oblikuje kultura sama. Kulturna politika naj bi sledila trem temeljnim načelom: vrhunskosti, raznolikosti in raznovrstnosti ter dostopnosti.

Občinski svet občine Cerknica je na 27. redni seji dne 18. 12. 1997 sprejel Odlok o uresničevanju javnega interesa na področju kulture v Občini Cerknica (Uradni list RS, št. 7/98 z dne 30. 1. 1998). Odlok opredeljuje organiziranost in razmerja med posameznimi deležniki na področju kulture v občini Cerknica, kakor tudi definira javni interes na tem področju.

Lokalni program kulture Občine Cerknica za obdobje 2017–2020 (nadalje: LPK) se uresničuje na podlagi programov javnih zavodov, ki delujejo na območju občine Cerknice, območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti, javnih povabil za financiranje javnih kulturnih programov in projektov in po postopku neposrednega poziva. Javni interes za kulturo v občini Cerknica se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin, kulturno raznolikostjo in slovensko kulturno identiteto. Ti pogoji se zagotavljajo z vsakoletnim proračunom in vzpostavljeno kulturno infrastrukturo.

Lokalni program kulture v občini Cerknica izhaja iz programov posameznih javnih zavodov, območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti ter kulturnih društev in organizacij, ki delujejo na področju kulturne dejavnosti v občini Cerknica. V okviru finančnih, kadrovskih in prostorskih možnosti bo občina Cerknica pripravljala in ustvarjala pogoje za ustrezno organiziranost na področju kulturnih dejavnosti.

1.2. Javni interes na področju kulturne dejavnosti

Lokalna skupnost uresničuje javni interes za kulturo v skladu z ZUJIK-om zlasti z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin, z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture (24. čl. ZUJIK).

Lokalna skupnost v javnem interesu zagotavlja pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, ki se na trgu ne zagotavljajo v zadostnem obsegu ali kakovosti, ali zaradi dostopnosti najširšemu krogu uporabnikov. Javne kulturne dobrine zagotavlja v obliki oziroma na način javne službe in s podporo posamičnim kulturnim projektom ter javnim kulturnim programom (25. čl. ZUJIK).

Občina zagotavlja najmanj tiste javne kulturne dobrine, ki jih določajo posebni zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost ipd.), podpira ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev, ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih ugotovi s svojim programom za kulturo.

Ne glede na prejšnji odstavek občina zagotovi tudi javne kulturne dobrine širšega pomena (uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji ipd.), če je to mogoče glede na objektivne okoliščine, kot so število prebivalcev, ekonomska moč, prostorske in kadrovske kapacitete ipd., oziroma če to izhaja iz kulturne tradicije občine (66. čl. ZUJIK).

Področja kulture v javnem interesu se v skladu z Nacionalnim programom za kulturo nanašajo na knjigo in knjižnično dejavnost, likovno umetnost, uprizoritvene umetnosti, glasbeno umetnost, intermedijsko umetnost, avdiovizualno kulturo, celotno področje kulturne dediščine z arhivistiko, s posebnimi poudarki na slovenščini, kulturi manjšinskih skupnosti, ljubiteljski kulturi in mednarodnem sodelovanju. Na teh področjih ima zelo pomembno, velikokrat osrednjo vlogo praviloma neprofitno delujoč javni sektor, a skupaj z organizacijami in zasebniki civilne družbe v negospodarstvu in gospodarstvu. Dejstvo pa je, da kulturna dejavnost presega pravkar navedene dejavnosti in se zliva v celotno življenje ljudi in razvoj družbe.

Odlok o uresničevanju javnega interesa na področju kulture v Občini Cerknica v 2. členu določa, da javni interes lokalne skupnosti na področju kulture obsega zlasti:

- ustvarjanje možnosti za skladen kulturni razvoj občanov in občank Občine Cerknica kakor tudi za razvoj posameznih kulturnih dejavnosti, društev in združenj;
- zagotavljanje pogojev za ustvarjanje, posredovanje in dostopnost kulture;
- uveljavljanje kulturnih ustvarjalcev, kulturnih društev in organizacij občine Cerknica doma in v tujini;
- zagotavljanje varstva naravne in kulturne dediščine;
- kulturno vzgojo v javnih zavodih v lasti občine Cerknica ter razvoj kulturno interesne dejavnosti le-teh;
- izobraževanje za potrebe kulturne dejavnosti;

- razlikovanje s področja kulturološke dejavnosti, varstva kulturne in naravne dediščine;
- promocija občine Cerknica kot kulturno usmerjene občine.

Odlok o uresničevanju javnega interesa na področju kulture v Občini Cerknica v 3. členu določa, da se javni interes občine Cerknica kot lokalne skupnosti na področju kulture uresničuje:

- z občinskim programom kulture,
- z delovanjem lokalnih javnih služb in javnih zavodov na področju kulture,
- z zagotavljanjem pogojev za opravljanje in razvoj kulturnih dejavnosti,
- z zagotavljanjem javnih sredstev za kulturo iz proračuna občine Cerknica in tudi državnega proračuna skladno z veljavno zakonodajo,
- z neposrednim financiranjem kulturnih programov oziroma projektov iz javnih sredstev,
- z oblikovanjem javne infrastrukture na področju kulture,
- s stimulatивно politiko določanja lokalnih taks in dajatev iz pristojnosti občine,
- z določanjem posebnih pogojev za opravljanje posamezne dejavnosti na področju kulture, če to zahteva narava te dejavnosti.

Odlok o uresničevanju javnega interesa na področju kulture v Občini Cerknica določa v 4. členu, da se za uresničevanje javnega interesa na področju kulture zagotavljajo finančna sredstva iz proračuna Občine Cerknica zlasti za naslednje namene:

1. za varstvo naravne in kulturne dediščine,
2. za izvajanje kulturnih programov, ki obsegajo dejavnost predšolske in osnovnošolske mladine, mladih, združenih v podmladkih in mladinskih vadbenih skupinah, društev, klubov in združenj,
3. druga društva in organizacije za dodatne kulturne programe,
4. za kulturno dejavnost posebno nadarjenih otrok in mladine,
5. za izobraževanje strokovnih in organizacijskih kadrov,
6. za investicije, vzdrževanje, amortizacijo in opremljanje javne infrastrukture na področju kulture,
7. za spodbujanje kulturnih dosežkov,
8. za nagrade, za dosežke na kulturnem področju,
9. za založniško dejavnost,
10. za propagandno dejavnost na področju kulture,
11. za delovanje strokovnih organizacij,
12. za eksperimentalne programe,
13. za knjižnično dejavnost.

Obseg in vrsta nalog se na posameznih področjih opredeljujeta v letnem programu občine Cerknica za področje kulturne dejavnosti.

2. SPLOŠNI CILJI, POSLANSTVO, VIZIJA IN PREDNOSTNE USMERITVE

2.1. Splošni cilji in ukrepi lokalnega programa za kulturo

2.1.1. Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika.

Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika znotraj Evropske unije je eden od najpomembnejših ciljev nacionalnega in lokalnih programov za kulturo. Gre za usklajeno skrb za kulturno, politično in ekonomsko razsežnost jezika. Čeprav se v okviru Evropske unije zagovarja ideja večjezičnosti ter spoštovanje in razvijanje jezikovne raznolikosti, je realnost te ideje vseskozi soočena z vprašanjem delitve na uradne, delovne ter regionalne jezike. Jezikovna politika mora posegati na vsa področja kulturnega udejstvovanja od knjižnične in založniške dejavnosti pa do uprizoritvenih in avdiovizualnih umetnosti, ki jim je jezik eno od orodij ustvarjanja. Skrb za jezik na območju občine Cerknica se kaže v podpori programov in projektov, ki izkazujejo ali spodbujajo razvoj jezikovne kulture. Pri zagotavljanju skrbi za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika predstavlja pomembno osnovo dejavnost na področju ljubiteljske kulture in dela z mladimi.

Ukrepi:

- literarna dejavnost: spodbujanje ustvarjanja v slovenskem jeziku in prevajanja, povečevanje dostopnosti knjige ter dvig ravni bralne kulture in funkcionalne pismenosti
- knjižnična dejavnost: povečevanje dostopnosti knjižničnega gradiva, elektronskih publikacij v slovenščini, digitalizirane knjižne dediščine ter razvoj branja
- uprizoritvene umetnosti: spodbujanje produkcije in postprodukcije v slovenskem jeziku in izvirne slovenske dramatike ter pomoč pri njihovem prenosu v druge medije
- mediji in avdiovizualna kultura: dvig ravni jezikovne kulture
- ljubiteljska dejavnost
- vokalna glasba: spodbujanje izvajanja slovenskih pesmi (tudi ljudskih) v izvorni obliki in priredbi
- folklorna dejavnost: ohranjanje in negovanje ljudskega izročila
- skrb za slovenska narečja: v literarni, gledališki, folklorni dejavnosti in vokalni glasbi
- literarna dejavnost: vključevanje mladih v ustvarjalne delavnice
- izobraževalna dejavnost: novinarske delavnice, literarni ustvarjalci, tečaji retorike
- poudarek na sodelovanju z zamejskimi Slovenci: z društvi na vseh področjih kulturnega življenja
- dvig ravni uporabe slovenskega jezika v javni rabi
- ohranjanje narečij.

Kazalniki:

/na prebivalca v slovenskem jeziku/

- število izdanih knjig
- število letno izposojenih knjig v splošnih knjižnicah
- število letno prodanih knjig
- število gledaliških predstav in število ponovitev posamezne predstave

- število tiskanih medijev (časopisi, tedniki, mesečniki)
- število avdio in video edicij
- število slovenskih pesmi na koncertih (v odstotkih)
- število izdanega notnega in posnetega gradiva
- število kulturnih izmenjav in skupnih projektov s slovenskimi zamejci

2.1.2. Zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost

Kultura je neodtujljivi del človekovih pravic in kot taka dosegljiva najširšemu krogu uporabnikov. Cilj Lokalnega programa za kulturo v Občini Cerknica je zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin na različnih ravneh (lokalna, fizična, informacijska, socialna ...) in pogojev za ustvarjalnost. Dostopnost kulture tako ne sme biti pogojena geografsko ali s socialnim statusom posameznika. Ta cilj je treba uveljaviti na vseh področjih kulture in skozi celovito izvajanje kulturne politike.

Ukrepi:

- Zagotavljati dostopnost javne kulturne infrastrukture najširšemu krogu izvajalcev s področja kulture;
- Prednostna podpora investicijam, ki zagotavljajo prostorske pogoje za delovanje izvajalcev na področjih kulture, ki je v javnem interesu;
- Urediti lastniška in najemna razmerja za prostore, ki se uporabljajo za kulturne dejavnosti;
- V ustanovitvenih aktih in programih dela javnih zavodov opredeliti zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost kot temeljno poslanstvo zavodov;
- Prednostna podpora programom in projektom, ki zvišujejo dostopnost kulture in izboljšujejo pogoje za ustvarjanje na vseh področjih kulture.

Kazalniki:

- Število uporabnikov javne kulturne infrastrukture;
- Število oz. višina sredstev, namenjenih investicijam v prostore in opremo;
- Število programov in projektov, ki vplivajo na raven dostopnosti kulture.

2.1.3. Neposredna podpora ustvarjalcem in projektom na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti

Glede na omejene možnosti trga in finančnih ter materialnih zmožnosti občine Cerknica sodi med prioritete cilje zagotovitev spodbudnih pogojev za delo ustvarjalcev in kulturnih društev v lokalnem okolju. Realizacija tega cilja prispeva k dvigu ustvarjalnosti posameznikov ter društev in dostopnosti ustvarjanja ter spodbuja kulturno raznolikost. Ljubiteljskim kulturnim društvom je treba omogočiti sodelovanje s strokovnimi kadri ter omogočiti različne oblike dodatnega izobraževanja za dvig kvalitete projektov.

Ukrepi:

- Zagotoviti sredstva za strokovno izobraževanje ustvarjalcev in kulturnih društev;
- Zagotoviti sredstva za izvajanje obstoječih programov različnih izvajalcev (JSKD, ZKO, kulturna društva);

- Spodbujanje samozaposlenih v kulturi;
- Spodbujati sodelovanje kulturne stroke z neprofesionalnimi ustvarjalci in kulturnimi društvi;
- Zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje izobraževalnih oblik (seminarji, delavnice, ...) za posameznike in kulturna društva;
- Zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje dejavnosti kulturnih društev;
- Spodbujati sodelovanje med ponudniki kulturnih izobraževalnih oblik v lokalni skupnosti (JSKD, ZKO, različna društva);
- Spodbujati sodelovanje s šolami in vzgojnimi ustanovami na vseh področjih kulturnega življenja;
- Spodbujanje sodelovanja in povezovanja s slovenskimi manjšinami, izseljenci, spodbujanje mednarodnega sodelovanja.

Kazalniki:

- Delež sredstev (v odstotkih) za izobraževanje kulturnih ustvarjalcev in društev;
- Delež sredstev za izvajanje programov po zvrsteh in izvajalcih;
- Število posameznikov (ustvarjalcev) in kulturnih društev, ki uporabljajo javno kulturno infrastrukturo;
- Število udeležencev na izobraževalnih oblikah (JSKD, zavodi in drugi organizatorji);
- Višina sredstev, namenjenih mednarodnemu in čezmejnemu sodelovanju;
- Število mednarodnih in manjšinskih sodelovanj in izmenjav.

2.1.4. Vključevanje kulturne vzgoje na vse ravni izobraževalnih procesov

Kulturna vzgoja je preplet ustvarjanja na vseh področjih kulture, od tradicionalnih do sodobnih umetniških zvrsti, vključno s popularno kulturo in mediji, ter vzgoja osveščenih uporabnikov kulturnih dobrin in storitev. Neposredno sodelovanje med izobraževalnimi institucijami – predvsem z vrtci, osnovnimi in podružničnimi šolami – in različnimi ponudniki kulturnih vsebin (društva, JSKD, ZKD, ...) mora konkretno nadgraditi dejavno občinsko kulturno politiko in izvajanje Letnega programa kulture v občini Cerknica pri oblikovanju in izvajanju šolskih programov.

Občinska kulturna politika prednostno skrbi za izobraževanje na tistih področjih kulturnega izobraževanja, ki jih šolski sistemi ne vključujejo, in z različnimi oblikami sofinanciranja sodeluje v zagotavljanju izobraževanja za umetniške in druge poklice v kulturi. Namen občinske kulturne politike je aktivno sodelovanje pri vzgoji tako uporabnikov kot ustvarjalcev kulturnih dobrin vseh starostnih skupin.

Ukrepi:

- Spodbujanje kulturnih društev k večji dejavnosti na področju kulturne vzgoje (podpora projektom, ki so namenjeni otrokom in mladim ...);
- Opredelitev kulturne vzgoje kot ene izmed temeljnih nalog v programih dela javnih zavodov in skladov;
- Spodbujanje sodelovanja na področju kulture med kulturnimi (kulturna društva in organizacije, skladi in zavodi) in izobraževalnimi institucijami (vrtci, šolami) v občini Cerknica;
- Oblikovanje in/ali sofinanciranje kulturnih abonmajev za različne starostne in socialne skupine;

- Dejavnost vloga občinske kulturne politike v oblikovanju in izvajanju izobraževalne politike na področju kulture;
- Zagotavljanje sofinanciranja za poklice v kulturi;
- Spodbujanje kulturnih društev k večji dejavnosti na področju izobraževanja za poklice v kulturi;
- Organiziranje izobraževanj za učinkovitejšo izrabo sredstev iz skladov EU.

Kazalniki:

- število programov in projektov s področja kulturne vzgoje, ki jih izvajajo izobraževalne institucije
- število programov in projektov s področja kulturne vzgoje, ki jih izvajajo kulturne institucije
- število udeleženi pri teh programih in projektih
- število programov in projektov, ki zapolnjujejo vrzeli na področju izobraževanja za poklice v kulturi
- število prejemnikov štipendij za poklice v kulturi

2.1.5. Spodbujanje kulturne raznolikosti

Kulturna raznolikost, pluralizem ustvarjanja in kulturnih dobrin so cilji, na katerih temelji ideja o evropskem združevanju in ki ga opisuje tudi Unescov dokument *Naša ustvarjalna raznolikost* (1993). Odprtost kulturne politike v občini Cerknica za druge kulture, mednarodne izmenjave ter kulturno dejavnost Slovencev zunaj RS, pomembno prispeva k razvoju kulturne identitete posameznikov in skupnosti. Namen uresničevanja cilja je predvsem ohraniti in promovirati bogato kulturno izročilo in njegove posebnosti znotraj občine Cerknica, regije, države in EU. Pomembno je izoblikovati dovolj široke in izvirne programe, ki se bodo potegovali za sredstva iz evropskih skladov. Cilj je z vidika občine Cerknica pomemben, saj je slovenska kultura prepoznavna po svoji bogati notranji raznolikosti, ki jo je mogoče ohraniti samo s pomočjo spodbudne občinske kulturne politike.

Ukrepi:

- Prednostna podpora deficitarnim umetniškim zvrstem;
- Zagotavljanje ustrezne administrativne podpore izvajalcem, ki se potegujejo za sredstva evropskih skladov;
- Prednostna podpora programom, ki črpajo sredstva iz evropskih skladov;
- Spodbujanje in podpora sodobnim (alternativnim) kulturno umetniškim skupinam;
- Spodbujanje k enakopravnemu vključevanju društev drugih etničnih skupin.

Kazalniki:

- Število programov, ki prejemajo sredstva iz evropskih strukturnih skladov;
- Število skupnih mednarodnih oz. integriranih prireditev in dejavnosti.

2.1.6. Spodbujanje kulturnih projektov za dvig kvalitete življenja in povečanje socialne kohezivnosti

Zavedanje vpliva kulture na dvig kvalitete življenja se jasno odraža v podpori občinske politike projektom in programom. Dostopnost kulture ne sme biti bistveno pogojena s socialnim statusom posameznika,

starostno, spolno, etnično ali religijsko pripadnostjo. Občinska kulturna politika zagotavlja okolje in možnosti za oblikovanje širokih programov/projektov kulturnih ponudnikov, ki so dostopni večjemu številu občanov in obiskovalcem ter ne izključujejo ranljivih socialnih skupin. Prednostna podpora velja projektom, ki spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje ter nacionalno in versko strpnost. Predlagamo tudi spodbujanje kulturnih ustvarjalcev v občini za najvišje dosežke na področju umetnosti in kulture – z vsakoletnim podeljevanjem občinskih priznanj in nagrad.

Ukrepi:

- Podpora projektom, ki spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje;
- Podpora projektom, ki vključujejo ranljive socialne skupine;
- Podpora kulturnim projektom, ki povezujejo ustvarjanje kulturnih društev in posameznikov z drugimi sektorji, predvsem s področja šolstva, sociale, humanitarne dejavnosti, turizma ...;
- Zagotavljati dostopnost javne kulturne infrastrukture najširšemu krogu izvajalcev s področja kulture;
- Vključevanje ljudi s posebnimi potrebami;
- Podeljevanje občinskih priznanj in nagrad za dosežke s področja kulture in umetnosti.

Kazalniki:

- Število projektov, ki vključujejo različne ranljive socialne skupine;
- Število projektov, ki promovirajo kulturo drugih etničnih skupin;
- Število medresorskih projektov;
- Število projektov, ki vključujejo različne skupine ljudi s posebnimi potrebami.

2.1.7. Aktivno sodelovanje med kulturo in gospodarstvom

Pomembno poglavje za spodbudo kulturne ustvarjalnosti je tudi sodelovanje različnih deležnikov, tako izvajalcev Lokalnega programa kulture v Občini Cerknica kot gospodarstva in podjetnikov ter drugih dejavnikov, predvsem v smislu promocije in trženja kulture. Slovenski kulturni trg je finančno in prostorsko omejen, zato je spodbuda omenjenemu sodelovanju ena pomembnejših nalog lokalne kulturne politike. Sredstva za izvajanje kulturnih programov morajo izvirati tako iz javnega sektorja (občinski proračun) kot tudi iz zasebnega sektorja (sponzorstva, donacije, sofinanciranje skupnih projektov). Poleg tega, da takšno sodelovanje deluje spodbudno na ustvarjalnost ter dostopnost kulturnih dobrin, je vključevanje gospodarskega sektorja v kulturno sfero pomembno tudi z vidika razvoja kadrovske oz. človeških virov in socialnega kapitala na splošno ter kakovostnega preživljanja prostega časa.

Ukrepi:

- Prednostna podpora programom in projektom, ki vključujejo sodelovanje gospodarskega sektorja;
- Prednostna podpora programom in projektom, ki spodbujajo kulturni turizem;
- Spodbujanje kulturnih in gospodarskih subjektov za sodelovanje pri vzajemni promociji;
- Vključevanje kulture v turistične programe – in obratno.

Kazalniki:

- Razmerje med sredstvi lokalnega proračuna in drugimi sredstvi za kulturo;

- Število programov in projektov, ki nastajajo na osnovi partnerstva med ustvarjalci in gospodarstvom;
- Število novih delovnih mest kot posledica razvoja kulture.

2.1.8. Informatizacija v kulturi

Z izboljševanjem tehnične opremljenosti za vzpostavljanje komunikacijsko informacijske mreže in izboljševanjem pogojev za dostop do informacij v kulturi se omogoča povečanje dostopnosti kulture, zagotavlja kvalitetnejše strokovno evalviranje kulture ter povečuje seznanjenost z dogodki in trendi na kulturnem področju za vse zainteresirane. Glavna naloga za doseg tega cilja predstavlja povezovanje različnih informacijskih sistemov, ki že delujejo (npr. mreža izpostav JSKD, knjižnična mreža) na področju kulture ter izpopolnjevanje tehnične opreme za društva ter izobraževanje uporabnikov.

Ukrepi:

- Podpora nabavi računalniške, programske in komunikacijske opreme za kulturna društva, izpostavo JSKD, splošne knjižnice;
- Podpora mrežnemu povezovanju med kulturnimi društvi, knjižnico in JSKD ter drugimi akterji na področju kulture;
- Prednostna podpora drugim informacijskim projektom na področjih kulture.

Kazalniki:

- Kvantiteta, kvaliteta in ažurnost dosegljivih informacij na področjih kulture;
- Povezanost informacijskih sistemov na področjih kulture;
- Dostopnost in izkoriščenost teh informacij;
- Možnost kreativne izrabe informacijskih sistemov na področjih kulture;
- Koordinacija in terminsko usklajevanje programov izvajalcev;
- Brezplačen dostop do informacij o kulturni ponudbi.

2.2. Poslanstvo

Občina Cerknica prepoznava kulturo kot perspektivno dejavnost, ki izkorišča vse potenciale, ki jih nudijo naravne danosti in kulturna dediščina, zmogljivosti kulturnih deležnikov, znanje in kadri javnih zavodov, množica kulturnih dogodkov in kulturna vzgoja. Spodbujanje kulturne dejavnosti razumemo v občini Cerknica kot dejavnik, ki dolgoročno lahko prispeva k razvoju inovativnosti, kreativnosti in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti.

Občina Cerknica s svojimi javnimi zavodi, ki delujejo na področju kulture, in z obsežno mrežo društev, ki delujejo na področju kulture, in drugih deležnikov, spodbuja kulturno – umetniško izražanje in pretok kulturne ustvarjalnosti in omogoča občanom enakopravno vključevanje v kulturne dejavnosti.

2.3. Vizija

Občina Cerknica bo postala kulturno središče notranjske regije, ki bo spodbujalo kulturno ustvarjalnost in omogočalo prebivalcem občine Cerknica in širše regije dostop do kulturnih dobrin in kvalitetnih kulturno – umetniških del.

Občina Cerknica bo postala zgled dobre prakse pri uspešnem razvijanju kulturne dejavnosti in poustvarjalnosti kot bistvene prvine družbenega in trajnostnega razvoja.

2.4. Prednostne usmeritve

2.4.1. Izboljšati usposobljenost in medsebojno sodelovanje deležnikov v kulturi

S to prednostno usmeritvijo želimo zagotoviti boljše in skladnejše pogoje za udejanjenje Lokalnega programa kulture v Občini Cerknica v obdobju 2017–2020, ki vključuje vse, ne le subjektov v kulturi, ampak tudi občane in občanke. Prizadevali si bomo povezati javno in zasebno v trdna partnerstva in čim bolj izkoristiti in zapolniti vse potencialne, ki so na voljo v danem trenutku.

Občani morajo sprejeti kulturo kot želeno dejavnost, ki krepi lokalno kulturno identiteto in soustvarja kulturno mesto, s tem pa omogoča uspešno izvajanje vseh drugih ukrepov tega programa. Za to pa sta nujna sistemski razvoj koncepta kulturne vzgoje in skrb za medsebojni prenos izkušenj, informacij, idej.

2.4.2. Povečati pomen kulture kot perspektivne dejavnosti v občini Cerknica

Kultura v občini Cerknica je dolgoročno zdrava rastoča dejavnost, ki pozitivno vpliva na razvoj s kulturo povezanih dejavnosti – turizem, gospodarstvo, nevladne organizacije, trajnostni razvoj in razvoj podeželja. Zato je treba povečati dostopnost do ustvarjalnosti za nove generacije kulturnih ustvarjalcev in umetnikov in vseh tistih posameznikov, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo. Zagotoviti je treba pogoje za večjo kakovost in raznovrstnost kulturne ponudbe v občini Cerknica.

2.4.3. Občina Cerknica kot kulturno in ustvarjalno odprta občina

Kot odprta občina za kulturno ustvarjalnost bo občina Cerknica spodbujala kakovost kulturne dejavnosti, prireditev in celovite dejavnosti v smislu tolerance in sproščenosti, kultiviranosti in kulturnega dialoga. S to prednostno usmeritvijo se povezuje kultura in turizem, naravne danosti in trajnostni razvoj.

S prepletanjem dejavnosti in prostora nameravamo: vzpostaviti sinergijo med kulturo, širšim okoljem in gospodarsko dejavnostjo, z usmerjeno finančno podporo dvigniti kakovost kulturne dejavnosti in ponudbe, prispevati k oživljanju družbenega in družabnega življenja v občini Cerknica, sooblikovati produkte in storitve kulturnega turizma za večjo prepoznavnost kulturne dediščine, podpreti podjetniško pobudo v kulturi in prispevati k prepoznavnosti občine Cerknice kot kulturno dejavne in razvite destinacije.

2.4.4. Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj (SWOT)

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> - Izjemno pestra društvena dejavnost na področju kulture za vse starostne skupine. - Veliko kulturnih prireditev preko celotnega leta. - Dokaj obsežna mreža društev na področju kulturne dejavnosti. - Profesionalna organiziranost javnih zavodov na področju kulture. - Sodobna knjižnična infrastruktura. - Lega občine Cerknica in dobre komunikacijske povezave. - Bogata kulturna dediščina. - Obnovljeni in posodobljeni Kulturni dom. - Določeni uspešni kulturni produkti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedokončana prenova cerkniškega trškega jedra. - Šibka povezanost deležnikov in nekoordinirano delovanje. - Nezadostna uporaba novih orodij za promocijo kulture. - Pomanjkanje inovativnosti in ustvarjalnosti na področju trženja. - Slaba tehnična oprema po posameznih krajevnih skupnostih ali pa je sploh ni. - Nedokončani in vsebinsko nedorečeni objekti infrastrukture (Kravanjeva hiša, Fužina v Grahovem, Urbancov tabor ...). - Pomanjkanje vsebin in dejavnosti v dokončanih objektih (Gerbičeva hiša). - Šibka povezanost in informiranost. - Pomanjkanje večnamenske infrastrukture za izvajanje kulturne dejavnosti (letno prizorišče in večnamenska kulturno – turistična dvorana).
Priložnosti	Tveganja
<ul style="list-style-type: none"> - Spreminjati miselnost in graditi partnerstva. - Izkoristiti mednarodne iniciative v kulturi. - Izkoristiti kulturno in živo dediščino, obrt in umetnost za zaposlovanje in podjetništvo ter oživljanje posameznih objektov in tradicije. - Razviti občino Cerknica kot kulturno občino. - Črpanje evropskih sredstev. - Sodelovanje na področju kulture z zamejskimi Slovenci. - Izkoriščanje sodobnih komunikacijskih kanalov za širšo promocijo občine. - Sistemsko povezovanje šolstva in kulture. - Javno – zasebna partnerstva. - Medgeneracijsko sodelovanje. - Krepitev civilne družbe in njene organiziranosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zmanjšanje proračunskih sredstev in proračunsko varčevanje. - Sprememba razvojnih prioritet občine - Sprememba razvojnih prioritet na državnem in evropskem nivoju in zmanjševanje razpoložljivih sredstev. - Neizvajanje programa kulture, težnje po doseganju zgolj kratkoročnih ciljev in uravnilovke. - Premajhna odločnost za konkretne pozitivne dolgoročne spremembe. - Odseljevanje mladih in delavno aktivnega prebivalstva. - Odtekanje občinstva v urbana središča in sosednje občine. - Dostopnost do objektov kulturne dejavnosti in kulturnega doma.

3. ANALIZA STANJA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI CERKNICA

3.1. Splošni okvir

Na območju občine Cerknica obstaja dolgoletna tradicija kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja, ki sega več stoletji nazaj, ko je prizadevanje posameznih mož in žena iz vrst učiteljev, duhovnikov, lokalnih izobražencev, posestnikov in gospodarstvenikov na območju današnje občine Cerknica in v širši regiji pustilo pomembne in trajne sledi in hkrati spodbujalo tudi ostale kulturne ustvarjalce, kar se je odražalo skozi delo različnih prosvetnih, izobraževalnih, kulturnih in drugih društev. Območje občine Cerknice je bilo v preteklosti tako stičišče in žarišče mnogih pomembnih kulturnih dogodkov.

Zaradi pomembne strateške lege je bilo območje občine Cerknica skozi zgodovino zelo zanimivo za naseljevanje, kakor tudi za tranzitni promet, zato zasledimo številne arheološke najdbe in bolj ali manj ohranjene pričevalce preteklosti od najstarejših prazgodovinskih obdobj, rimske civilizacije in obdobja preseljevanja ljudstev do pestrega dogajanja v srednjem veku. Nič manj pomembna od arheološke dediščine ni dediščina podeželja, ki je razvejana in bogata in jo oblikujejo naravne danosti in kultura ter človeška ustvarjalnost, ki izhaja iz narave ali pa mimo nje. Številna znanja in veščine se prepletajo z arhitekturo, z oblikovano kulturno krajino in načinom življenja. Vse to bogastvo kulturnega izročila se odraža v številnih društvih in organizacijah, ki so v preteklosti delovale na območju današnje občine Cerknica in katerih izročilo predstavlja pomembno kulturno dediščino lokalne skupnosti in kulturno tradicijo.

Občina Cerknica že več desetletij zagotavlja javni interes na področju kulture z ustanavljanjem in sofinanciranjem javnih zavodov, zagotavljanjem sredstev za varstvo in ohranjanje kulturne in naravne dediščine, zagotavlja vzpostavljanje in delovanje javne infrastrukture na področju kulturne dejavnosti ter sofinanciranjem programov ljubiteljske kulture preko društev, kulturnih in drugih organizacij.

3.2. Analiza stanja na področju kulture v občini Cerknica

V občini Cerknica obstaja dobro razvita in razvejana mreža izvajalcev in organizatorjev kulturnih projektov in programov. Ob javnih zavodih to nalogo opravlja množica kulturnih društev, kakor tudi društev, ki delujejo na področju kulture in uresničujejo pomemben delež javnega interesa na področju kulture. Za izvajanje javnega interesa na področju kulture občina tekoče zagotavlja znatna sredstva.

Tabela 1: Sredstva v proračunu občine Cerknica za področje kulture v obdobju 2012–2015.

leto	umetniški program-kulturni dom	Knjižničarstvo	knjige knjižnica	ljubiteljska kultura	premična kulturna dediščina - obdelava poizkopanin	nepremična kulturna dediščina- obnove Jurčkov tabor, sakralna in memorialna dediščina	investicije - amortizacija , investicijski transfer, knjižnica in KD cerknica	skupaj v €
2012	80.300,00	344.524,00	46.200,00	77.338,00	-	79.380,00	13.871,00	641.613,00
2013	80.231,00	344.524,00	38.700,00	86.998,00	-	30.000,00	12.097,00	592.550,00
2014	82.964,00	344.524,00	38.700,00	83.109,00	32.459,00	30.000,00	13.853,00	625.609,00
2015	89.500,00	344.524,00	38.700,00	83.900,00	32.459,00	30.000,00	7.500,00	626.583,00
2016	89.500,00	352.800,00	38.700,00	79.400,00	12.962,00	37.000,00	7.500,00	617.862,00

vir: Zaključni račun Občine Cerknica za let a2012 - 2015 in proračun Občine Cerknica za leto 2016

Tabela 2: sredstva brez investicij - programski stroški

leto	skupaj brez investicij v €	celotni odhodki proračuna za obvezne naloge občine	delež sredstev za kulturo v proračunu v %
2012	548.352,00	6939528	7,90
2013	550.453,00	6288087	8,75
2014	549.297,00	6436124	8,53
2015	556.624,00	6872552	8,10
2016	560.400,00	7293547	7,68

Delež sredstev za kulturo je v obravnavanem obdobju v proračunu občine Cerknica 2012–2016 nekoliko upadel in znaša 7,68 % celotnih odhodkov proračuna.

V izračunu so upoštevani samo programski stroški knjižnice, kulturnega doma in ljubiteljske kulture, niso pa izkazani stroški pustne prireditve, Slivniških pogledov, najemnine ter funkcionalnih stroškov prostorov, ki jih brezplačno oddaja občina v najem društvom. Ti stroški na letni ravni znašajo povprečno 117.000 €.

Na dan 1. 1. 2016 je imela občina Cerknica 11.402 prebivalca,¹ kar pomeni, da se v letu 2016 namenja za kulturo skupaj 734.862 € oziroma 64,45 € na prebivalca. Podatek za slovensko povprečje je iz leta 2012, ko so slovenske občine za kulturno dejavnost namenile 79,10 € na prebivalca.²

4. JAVNI INTERES OBČINE CERKNICA NA POSAMEZNIH KULTURNIH PODROČJIH

4.1. Dejavnost kulturnih domov

4.1.1. Predstavitev Notranjskega regijskega parka – področje kultura in Kulturnega doma Cerknica

Notranjski regijski park (nadalje NRP) je bil ustanovljen leta 2002 z namenom, da se ohranijo, varujejo in raziskujejo naravne in kulturne vrednote tega območja. V letu 2014 je prišlo do večjih statusnih sprememb javnega zavoda Notranjski regijski park, saj sta bila pod okrilje tega zavoda umeščena tudi Kulturni dom in Turistično informativni center. S tem je postal Notranjski regijski park zavod, ki je ustanovljen z namenom, da se ohranijo, varujejo ter raziskujejo naravne in kulturne vrednote ter spodbuja razvoj turizma in kulture. Na področju javnega zavoda Notranjski regijski park se zagotavlja z naravnimi danostmi in vrednotami usklajeni nadaljnji razvoj gospodarstva, turizma, kmetijstva, gozdarstva, rekreacije, izobraževanja, kulture ter materialni in drugi pogoji za razvoj in življenje prebivalcev na območju občine Cerknica.

V okviru javnega zavoda Notranjski regijski park delujejo tako tri enote:

- Enota za varovanje naravne in kulturne dediščine
- Kulturni dom
- Turistično informativni center

¹ Vir: Statistični urad RS

² Vir: Ministrstvo za kulturo: Kultura v številkah 2010 – 2012, februar 2014.

Z vidika kulturne dejavnosti je bilo prelomno leto 2006, ko je po prenovi več desetletji propadajoče stavbe bivšega Sokolskega in Kulturnega doma prišlo do njegove popolne obnove in revitalizacije. V juniju 2006 je tako stekla prva sezona kulturne dejavnosti v obnovljenem domu. Od otvoritve dalje je za neposredno upravljanje delovanja Kulturnega doma Cerknica skrbela občinska uprava, decembra leta 2014 pa je delovanje Kulturnega doma prešlo pod javni zavod Notranjski regijski park.

4.1.2. Javni interes na področju dejavnosti kulturnega doma

Temeljno poslanstvo Kulturnega doma Cerknica je postati središče z odličnim kulturno - umetniškim programom in pestrim vsebinskim dogajanjem. To bo dosegal s programiranjem domačega kulturno - umetniškega ustvarjanja, vključevanjem in povezovanjem lokalnih kulturnih ustvarjalcev, izvajanjem drugih dejavnosti na trgu, s kulturno umetniškim, znanstvenim in gospodarskim sodelovanjem znotraj občine, s širšim povezovanjem v regiji, pa tudi v okviru države in v mednarodnih razsežnostih ter s spodbujanjem druženja prebivalcev.

Bistvo poslanstva Kulturnega doma Cerknica je zagotavljanje pogojev za razvoj različnih kulturno - umetniških praks, spodbujanje in razvijanje ustvarjalnosti, bogatenje kulturnega in širšega duhovnega življenja ter uveljavljanje humanističnih in socialnih vrednot in multikulturnega sodelovanja. Raznolika in odprta programska usmeritev, ki upošteva tudi avtonomno delovanje drugih kulturnih institucij, mora zagotavljati obiskovalcem Kulturnega doma Cerknica sprostitev, čustveno bogatenje, socialno in estetsko občutljivost, nova spoznanja in zavedanje o neprecenljivem pomenu kulture dediščine in dejavnosti. V tem kontekstu je najpomembnejša naloga skrb za ohranjanje, negovanje in razvijanje slovenske in lokalne kulturne dediščine, slovenskega jezika in slovenske ustvarjalnosti na vseh kulturnih področjih.

Kulturni dom Cerknica bo kot enota javnega zavoda Notranjskega regijskega parka izvajal naloge osrednje kulturne prireditvene in prostorske ustanove v občini Cerknica zlasti z:

- razvojem temeljnih kulturnih programov (prireditveni, koncertni, gledališki, filmski)
- razvojem novih vsebin in programov kulturnega in vsebinskega programa
- povezovanjem različnih poklicnih in ljubiteljskih ustvarjalnih skupin in deležnikov
- oblikovanjem abonmajskih programov na posameznih področjih
- vključevanjem v povezave kulturnih domov in drugih povezav posameznih dejavnosti (Združenje kulturnih domov regionalnega pomena KUDUS, Art kino mreža, ...)
- povečanim deležem kvalitetnih kulturnih skupin v programski shemi, predvsem dela ljubiteljskih skupin
- razvojem in krepitvijo podpornih programov za društva, nevladne organizacije in kulturne ustvarjalce (infrastruktura in strokovna podpora)
- kvalitetnejšim obveščanjem javnosti, občanov in občank o kulturnih programih, vsebinah in aktivnostih
- posodabljanjem tehnične infrastrukture v domu
- odprtostjo prostorskih kapacitet deležnikom na področju kulturne dejavnosti
- spodbujanjem razvoja kulturne ozaveščenosti občanov in občank
- izvajanjem različnih aktivnosti za ranljive skupine
- povečanjem tržne uspešnosti delovanja

4.1.3. Prostorski cilji

- a) Od odprtja prenovljenega in posodobljenega Kulturnega doma v Cerknici leta 2006 je preteklo natanko deset let, zato je treba pristopiti k srednjeročnemu in dolgoročnemu načrtovanju investicijskega vzdrževanja ter tehnološke posodobitve.
- b) Nakup potrebne in manjkajoče opreme in menjava izrabljene opreme.

- c) Trajnostno zagotavljanje vzdrževanja in razvoja stavbe in njene okolice ter pogojev za opravljanje dejavnosti v njej.

4.1.4. Kadrovski cilji

- a) V dogovoru z ustanoviteljem in skladno s kadrovskim načrtom bo v okviru predvidene sistemizacije delovnih mest v javnem zavodu Notranjski regijski park na delovnem mestu »vodja enote Kulturni dom« zaposlena ena oseba s pričetkom leta 2017.
- b) Oblikovanje kolektiva, predvsem enote Kulturni dom kot delovne skupnosti, ki se vključuje v delo kulturnega doma kot interdisciplinarne ustanove, se kaže v kvalitetnem izvajanju programov in projektov.
- c) Spodbujanje kreativnosti med zaposlenimi in zunanjimi sodelavci, participacije ter novih pristopov, ki so odgovor na spremenjene in razvijajoče potrebe uporabnikov kulturnega doma.
- d) Dopolnjevanje kadrovske strukture z dodatnimi strokovnjaki kot zunanjimi in volonterskimi sodelavci na področjih komuniciranja z javnostmi, promocije, trženja, projektne dela ter vodenja kulturnih projektov.
- e) Celovita skrb za izobraževanje in poklicno, strokovno in osebno rast zaposlenih in zunanjih sodelavcev.
- f) Ustvarjanje in vzdrževanje dobre klime v kolektivu enote »Kulturni dom Cerknica« kakor tudi med njegovimi uporabniki.

4.1.5. Programski cilji

Kulturni dom Cerknica s svojimi programi v okviru izvajanja javne službe in z dejavnostjo na trgu spodbuja in oblikuje pogoje za razvoj kulture in umetnosti, pa tudi izobraževanja in znanosti ter zagotavlja:

- Načrtovanje, organizacijo in izvedbo raznolikih kulturno-umetniških in lokalnih kulturnih programov;
- Podporo in asistenco kulturnim ustvarjalcem in umetnikom ter izvajalcem javnega interesa na področju kulture, ljubiteljske kulture in lokalnega kulturnega programa in drugim izvajalcem ter zagotavljanje dobrih pogojev za njihovo delo;
- Raznolik in širok spekter programov in aktivnosti za preživljanje prostega časa posameznikov in organiziranih skupin tako s področja kulturne dejavnosti kot tudi drugih področij;
- Socialno okolje in prostore za druženje posameznikov in skupin;
- Kulturno vzgojo, izobraževanje in usposabljanje posameznikov in skupin;
- Pretok znanja in novih idej;
- Vzpostavljanje strateških in razvojnih partnerstev za izvajanje inovativnih, trajnostnih in participativnih projektov na področju kulturne dejavnosti iz izvajanja lokalnega programa kulture;
- Tesno sodelovanje z občino kot ustanoviteljico in sorodnimi ustanovami ter izvajalci lokalnega programa kulture v občini Cerknica;
- Kreiranje, prijavljanje in izvajanje raznovrstnih projektov s ciljem uresničevanja lokalnega kulturnega programa v občini Cerknica, bogatenja kulturne dejavnosti in pridobivanja sredstev za izvajanje programov;
- Aktivno in razvijajoče se komuniciranje z različnimi javnostmi;
- Vzpostavitev informacijske točke o dogajanju na področju kulture in kongresne dejavnosti v občini Cerknica.

Čas izvedbe: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: 156.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Odgovorni: Javni zavod Notranjski regijski park, Občina Cerknica, deležniki na področju kulturne dejavnosti

Kazalniki:

- Delež vključenih prebivalcev v obiskovanje kulturnih prireditev in drugih programov v okviru Kulturnega doma Cerknica;
- Delež vključenih izvajalcev lokalnega kulturnega programa občine Cerknica v oblikovanje in izvajanje programa Kulturnega doma Cerknica;
- Število novih programov in novih vsebin;
- Število izvedenih prireditev;
- Število izvedenih podpornih aktivnosti društvom in drugim izvajalcem ter ustvarjalcem na področju kulturne dejavnosti;
- Število obiskov prireditev.

4. 2. Knjižnična dejavnost

4. 2. 1. Predstavitev Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica

Preteklost

Knjižničarstvo ima na Notranjskem dolgo tradicijo. Prvo narodno bralno društvo ali čitalnica je bila v Cerknici ustanovljena 9. septembra 1879. Otvoril jo je skladatelj in glasbeni pedagog Fran Gerbič (1840–1917). Med obema vojnama je delovalo več društvenih knjižnic – knjižnica pri Katoliškem slovenskem izobraževalnem društvu, knjižnica pri Sokolskem društvu Cerknica ... Od leta 1963 do 1970 je knjižnica delovala pri Delavski univerzi. 19. oktobra 1973 je bila odprta splošnoizobraževalna knjižnica z 2.500 knjigami na 40 m². Leta 1987 so knjižnico poimenovali po pesniku Jožeta Udoviču. Mejnik predstavlja 19. oktober 2001, ko je knjižnica dobila nove prostore na Partizanski cesti 22. Uporabnikom je bilo ob otvoritvi na voljo 850 m², 45.500 enot knjižnega in 4457 enot neknjižnega gradiva, 161 naslovov periodike.

Pestro zgodovina ima tudi knjižničarstvo na Rakeku. Do leta 1941 na Rakeku delujeta knjižnici Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva ter Sokolska knjižnica. Leta 1946 začne delovati ljudska knjižnica. Knjige so bile večinoma iz Sokolske knjižnice, ki so jih ljudje med vojno skrivali doma. V zvezi z določili, da mora imeti knjižnica urejen prostor, so med letoma 1957–1959 na sestankih kulturnega društva razpravljali o primerni lokaciji. Lokacije ne najdejo, zato knjižnico priključijo šolski knjižnici. Od leta 1957 do 2010 Rakek ni imel knjižnice. Mejnik predstavlja 22. oktober 2010, ko je bila otvoritev novih prostorov. Knjižnica na Rakeku postane enota Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica.

Sedanjest

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica izvaja knjižnično dejavnost na področju občin Cerknica, Loška dolina in Bloke, kjer živi okrog 17.000 prebivalcev. Občina Cerknica je ustanoviteljica knjižnice, sosednji občini pa sta pogodbeni partnerici. V občini Cerknica je osrednja knjižnica v Cerknici ter enota na Rakeku, v občini Loška dolina je enota v Starem trgu in v občini Bloke enota v Novi vasi. V osrednji knjižnici poteka nabava, obdelava gradiva, manipulativna dela za vse štiri enote. V Knjižnici Cerknica se hrani tudi večina domoznanskega gradiva.

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica ima ob koncu leta 2015 140.653 enot gradiva. V Cerknici 89.798 enot knjižničnega gradiva, na Rakeku 12.723 enot, v Starem trgu 26.638 enot in v Novi vasi 11.494 enot.

Dejavnost knjižnice je financirana iz javnih virov – občina ustanoviteljica in pogodbeni partnerici, Ministrstvo za kulturo ter sredstva, ki jih knjižnica pridobi s prijavo na projekte drugih ministrstev itd., in nejavnih virov – nejavni prihodki za opravljanje javne službe, sredstva donatorjev, sponzorjev, prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu itd.

4. 2. 2. Javni interes na področju knjižnične dejavnosti v občini Cerknica

Temeljno poslanstvo Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica je postati središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter še povečati svojo aktivno vlogo pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe. Temu se pridružuje tudi kulturna in socialno-razvojna funkcija v smislu izenačevanja izobraževalnih, informacijskih, socialnih in drugih zmožnosti prebivalcev države. Med najpomembnejšimi nalogami je tudi skrb za ohranjanje slovenske pisne, kulturne in znanstvene dediščine.

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica izvaja naloge osrednje splošne knjižnice:

- zbira, obdeluje, hrani, posreduje knjižnično gradivo ter oblikuje kvalitetno knjižnično zbirko in zagotavlja dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- zbira, obdeluje, varuje, posreduje, promovira domoznansko gradivo ter ohranja kulturno dediščino,
- pridobiva in izobražuje uporabnike,
- spodbuja razvoj bralne kulture in različnih oblik pismenosti,
- izvaja vseživljenjsko učenje,
- s svojimi dejavnostmi namenja veliko pozornost otrokom in mladini,
- izvaja različne dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami,
- informacijsko opismenjuje,
- organizira kulturne prireditve, razstave, dejavnosti za najširši krog občanov,
- varuje gradiva, ki so kulturni spomenik.

4. 2. 3. Prostorski cilji

- razširitev osrednje knjižnice

Knjižnica v Cerknici ima 850 m² površin in ob koncu leta 2015 89.798 inventarnih enot knjižničnega gradiva. Ob otvoritvi leta 2001 je imela knjižnica 45.500 enot gradiva. Ker se je obseg gradiva v obdobju 2001–2015 podvojil, ima knjižnica velike prostorske težave.

S prizidkom za knjižnico bi delno rešili prostorske težave. V letu 2016 je bila izdelana projektna dokumentacija za širitev prostorskih kapacitet. V pritličju bi pridobili garažo z delavnico za hišnika – 60 m² in arhiv za periodiko – 30 m². V mansardi pa časopisno in študijsko čitalnico v izmeri 120 m².

Za večjo energetske učinkovitost je treba izolirati fasado stavbe na Partizanski 22.

- pridobitev dodatnega prostora v Enoti Rakek

Knjižnica na Rakeku ima 300 m² površin. Prostor, ki je sicer namenjen postavitvi gradiva, se uporablja za prireditveno dejavnost. Ko bo knjižnica potrebovala knjižne regale za gradivo in bodo tudi postavljeni, bo izgubila prireditveni prostor.

4. 2. 4. Kadrovski cilji

Osnova za kadrovski načrt so zakon o knjižničarstvu, pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica, pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. V knjižnici je zaposlenih 8 strokovnih delavcev in 4,6 upravno – tehničnih delavcev.

Delavci KJUC delujejo v vseh štirih enotah (Cerknica, Rakek, Stari trg, Nova vas) za vse tri občine (Cerknica, Loška dolina, Bloke).

Knjižnica si bo prizadevala za kadrovske okrepitve predvsem na področju domoznanske dejavnosti, da bi lahko izvajala dejavnost v polnem obsegu.

4. 2. 5. Programski cilji

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica v okviru javne službe uresničuje kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo ter sooblikuje knjižnični sistem:

- skrb za knjižnično mrežo, ki omogoča vsem občanom Notranjske dostop do informacij in gradiv ter uporabo tehnologij. Avtomatizirana izposoja, poenoten fond in skupna baza članov omogočajo, da si člani lahko izposodijo in vrnejo gradivo v katerikoli enoti,
- prizadevanje za čim večjo včlanitev prebivalcev v knjižnico,
- graditev kakovostne in aktualne knjižnične zbirke, zagotavljanja nakupa po standardih in normativih,
- posebna pozornost bo namenjena domoznanski zbirki, ki je že sedaj edinstvena v slovenskem prostoru; zagotavljanje nakupa domoznanskega gradiva, raritet,
- nadaljevanje z gradnjo digitalne knjižnice,
- dostop do kakovostnih e-vsebin preko spletne strani knjižnice ter uvajanje novih elektronskih storitev in promocija tega gradiva,
- vključevanje v procese vseživljenjskega učenja z izvajanjem programov neformalnega izobraževanja in priložnostnega učenja uporabnikov,
- spodbujanje bralne kulture z bralnimi srečanji v knjižnici in drugih okoljih,
- organiziranje kulturnih dogodkov, s posebnim poudarkom na domoznanskih delih, ki promovirajo Notranjsko in njene ljudi,
- posebna skrb bo namenjena ranljivim skupinam (starejši, otroci, uporabniki s posebnimi potrebami, brezposelni),
- povezovanje s kulturnimi, vzgojno-izobraževalnimi in drugimi ustanovami,
- oblikovanje okolju prilagojenih storitev.

Čas izvedbe: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: 438.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Odgovorni: Knjižnica Jožeta Udoviča, Občina Cerknica

Kazalniki:

- število uporabnikov knjižnice,
- število izposojenih enot knjižničnega gradiva,
- število prireditev,
- število e-zbirk,
- število enot nakupa knjižničnega gradiva.

4. 2.6. Nadgradnja razvoja domoznanske dejavnosti Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica

Domoznanska dejavnost je tista, s katero je Knjižnica Jožeta Udoviča najtesneje povezana s širšo lokalno skupnostjo. Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica ima izjemno bogato domoznansko zbirko. Leta 1992 je vzpostavila domoznanski oddelek, ki je začel načrtno zbirati, obdelovati, hraniti in posredovati domoznansko gradivo s področja Cerknice, Loške doline in Blok. V domoznanski zbirki so zbrane, raritete, knjige, zemljevidi, članki iz serijskih publikacij, avdio in video gradivo, drobni tisk, fotografije, razglednice, rokopisi ... Kot posebno dragocen del zbirke so: Udovičeva osebna knjižnica, osebna knjižnica Maričke Žnidaršič ter slikovni arhiv nekdanjega Brestovega Obzornika.

V letu 2016 je prišlo do pomembnega premika, saj se je vodstvo Nogometnega kluba Rakek odločilo, da preda knjižnici svoj obsežni arhiv od leta 1926, ki predstavlja del uradnega klubskega arhiva, del pa so ga zbrali ljubiteljski zbiralci in združili v enovito zbirko, iz katere je do sedaj inventariziranih 1860 dokumentov, 50 revij s 444 stranmi, 90 fotografij, 10 zvezkov rokopisnih zapiskov s 362 stranmi in 16 plakatov. Vsi navedeni dokumenti so shranjeni tudi v elektronski obliki, medtem ko na inventarizacijo čaka še okoli 30 dokumentov, 15 revij in okoli 800 slik ter celoten arhiv od leta 2003 do danes. Omenimo pa, da posamezniki še vedno prinašajo iz domačih zapuščin posamezne dokumente. Z društvom je bila sklenjena pogodba, nogometnemu klubu pa je sledilo Prostovoljno gasilsko društvo Unec, ki je na podlagi pogodbe v domoznanski oddelek predalo 36 arhivskih škatel lastnega arhiva od leta 1911 do 1991 ter še nepoznano število dokumentov od 1992 do 2014. Predajo arhiva pa so napovedala in jo pripravljajo še nekatera druga društva. V letu 2016 so bili predani knjižnici iz zasebnih zbirk tudi pomembni dokumenti iz slovenske osamosvojitvene vojne leta 1991, ki še niso inventarizirani.

Navedeno zahteva, da je potrebno dosedanje enote domoznanskega oddelka – knjige, zemljevidi, razglednice, serijske publikacije in ostalo nadgraditi z novimi enotami, ki bodo obsegale enoto domoznanskih zbirk društev in družbenih organizacij, enoto domoznanskih zbirk pomembnih dogodkov (cerkniški tabor, osamosvojitve 1991, ...), enoto domoznanskih zbirk lokalnih skupnosti in lokalnih organov ter enoto domoznanskih zbirk osebne provenience (družinske zbirke).

Programski cilji:

- izdelava organizacijskih in razvojnih dokumentov novih enot domoznanskega oddelka,
- nadaljevanje začelih procesov z vzpostavitvijo sodelovanja in povezovanja z društvi, družbenimi organizacijami, nosilci posameznih aktivnosti in dogodkov ter oblikovanjem skupnih programov sodelovanja,
- inventarizacija in elektronsko arhiviranje novo prejetih zbirk in dokumentov,
- razvoj novih oblik informacij in dokumentov o zgodovini in razvoju lokalnega okolja,
- zagotavljanje digitalizacije gradiv in priprava e – vsebin, pomembnih za ohranjanje kulturne dediščine,
- izdelava dolgoročnega razvojnega načrta in opredelitev razmejitev med domoznanskim in arhivskim,
- priprava in izdelava lastnih podatkovnih zbirk,
- prevzem Zbirke ljudskih pesmi Notranjske v okvir domoznanskega oddelka in ustrezna strokovna obdelava,
- vključevanje prebivalcev in mladine v zbiranje dokumentov, pomembnih za lokalno kulturno dediščino in lokalno identiteto,
- promocija posebnih zbirk in vključevanje v turistično ponudbo,
- promocija domoznanskih vsebin,
- publiciranje vsebine domoznanskega oddelka preko Notranjskih listov,

- sodelovanje s šolami in vzgojno – izobraževalnimi ustanovami pri promociji domoznanskih vsebin in projektov.

Čas izvedbe: 2017– 2020

Ocena finančnih sredstev: 35.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Kazalniki:

- število pridobljenih dokumentov,
- število inventariziranih dokumentov,
- število pridobljenih novih partnerjev,
- število pridobljenih zunanjih novih sodelavcev, vključenih v zbiranje domoznanskega gradiva,
- število elektronsko arhiviranih dokumentov,
- število vzpostavljenih e-vsebin.

4. 3. Varovanje premične kulturne dediščine

Kulturna dediščina je pojem z nešteti definicijami, katerih skupna lastnost je, da določajo le formalne okvire oziroma področja, kjer se dediščina manifestira, konkretno vsebino pojma pa prepuščajo odprto specifični posamični (nacionalni) kulture. V skladu z Unescovo deklaracijo o kulturnih politikah iz leta 1982 zajema kulturna dediščina »dela umetnikov, arhitektov, glasbenikov, pisateljev in znanstvenikov ter dela anonimnih avtorjev, izraze človeške duhovnosti in celoten skupek vrednot, ki dajejo pomen našemu življenju. Vključuje materialna in nematerialna dela, v katerih se izraža ljudska kreativnost: jezik, obrede, verovanja, zgodovinska mesta in spomenike, leposlovje, umetniška dela, arhive in knjižnice. Zato je pravica in dolžnost vsakega ljudstva, da ščiti in ohranja svojo kulturno dediščino, saj se družbe prepoznajo v njenih vrednotah in iz njih črpajo vir navdiha.« V tem smislu tudi slovenski Zakon o varstvu kulturne dediščine opredeljuje kulturno dediščino kot »dobre, podedovane iz preteklosti, ki jih Slovenke in Slovenci, pripadnice in pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti, ter drugi državljani in državljani republike Slovenije opredeljujejo kot odsev in izraz svojih vrednot, identitet, verskih in drugih prepričanj, znanj in tradicij ...«

Na podlagi navedenih izhodišč zakon deli dediščino na materialno in živo dediščino. Materialno dediščino sestavljata premična in nepremična dediščina. Premična dediščina je opredeljena kot premična ali zbirka premičnin z vrednostmi dediščine. Med gradivom, ki je kulturna dediščina, je posebno varstvo namenjeno kulturnim spomenikom in kulturnemu bogastvu. Premično kulturno dediščino hranijo javni muzeji, arhivi in knjižnice.

Direktiva Sveta EGS 93/7 z dne 15. marca 1993 določa, da so deležni posebne obravnave predmeti, ki so sestavni del »javnih zbirk, navedenih v inventarjih muzejev, v arhivih ali v zaščitenih zbirkah knjižnic.« Pri tem so javne zbirke opredeljene kot »zbirke, ki so v lasti države članice, lokalnih ali regionalnih organov oblasti na ozemlju države članice ali ustanove na ozemlju države članice, ki je po zakonodaji te države članice opredeljena kot javna ustanova ter je last te države članice ali lokalnih ali regionalnih organov oblasti ali pa jo ti v večji meri financirajo.«

Zakon o varstvu kulturne dediščine opredeljuje kot enoto kulturne dediščine tudi zbirko, ki jo definira kot »skupino premičnin s sorodnimi vrednotami dediščine, ki jo lahko povezuje skupen zgodovinski ali prostorski kontekst.« Navedeni zakon opredeljuje tudi kulturno dediščino, ki ima posebni status kot kulturni spomenik, ki je kot tak razglašen ali pa je vpisan v inventarno knjigo pooblaščenih ustanov. Kot kulturni spomenik je lahko razglašen posamičen predmet ali zbirka predmetov kulturne dediščine, če predstavlja »izrazit dosežek ustvarjalnosti, dragoceno prispeva h kulturni raznolikosti in je pomemben

del življenja na območju Republike Slovenije ali njenih regij oziroma predstavlja pomemben vir za razumevanje zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti sedanjo kulturo.«

Zakon o varstvu kulturne dediščine opredeljuje tudi nacionalno bogastvo kot premičnino, ki sodi v eno od zvrsti kulturne dediščine, navedenih v prilogi Uredbe EGS 3911/92, katere iznos ali izvoz iz Republike Slovenije je omejen zaradi njene posebne vrednosti. Premičnina, ki je opredeljena kot nacionalno bogastvo, mora imeti status kulturnega spomenika, je sestavni del javnega muzeja, arhiva ali knjižnice, ali pritiklina oziroma del zbirke cerkve ali druge verske skupnosti, in ima za Republiko Slovenijo zaradi svojega pomena posebno kulturno vrednost.

Na območju občine Cerknica hranita kulturno dediščino, ki izpolnjuje zahteve zakonodaje in navedenih direktiv, Notranjski muzej v Postojni in Knjižnica Jožeta Udoviča v Cerknici. Ni pa poznan podatek ali sistemsko evidentiran o hranjenju predmetov kulturne dediščine pri posameznikih ali kot del zbirateljskih zbirk. Med arhive, ki varujejo zasebno arhivsko gradivo, uvrščamo arhive Rimskokatoliške cerkve in drugih verskih skupnosti, ki predstavljajo pomemben del slovenske kulturne dediščine in dediščine na območju občine Cerknica.

4.3.1. Predstavitev Notranjskega muzeja Postojna

Javno službo na področju varovanja kulturne dediščine opravlja na območju RS, poleg javnih arhivov in knjižnic, mreža muzejev in galerij. Med najpomembnejše naloge muzejske javne službe sodi zbiranje, urejanje in varstvo premične kulturne dediščine, dokumentiranje premičnih kulturnih spomenikov, njihovo preučevanje, raziskovanje, razstavljanje in opravljanje drugih nalog premične dediščine na območju, za katerega je muzej ustanovljen. Muzej je po Statutu mednarodnega muzejskega sveta (ICOM) opredeljen kot: za javnost odprta, nepridobitna, stalna ustanova v službi družbe in njenega razvoja, ki zaradi preučevanja, vzgoje in razvedrila pridobiva materialne dokaze o ljudeh in njihovem okolju, jih hrani, raziskuje, o njih posreduje informacije in jih razstavlja. Muzejska zbirka je sistematično urejena skupina predmetov, stvari, navadno istovrstnih ali urejenih po določenih merilih. Muzejske zbirke lahko nastanejo in se hranijo tudi pri pravnih ali fizičnih osebah, ki niso muzeji. Obiskovalcu morajo biti dostopne informacije o muzejskih zbirkah in razstavljenih muzejskih predmetih in omogočen varen ogled muzejskih zbirk v čistih ter temperaturno in klimatsko ustreznih prostorih.

Na podlagi Uredbe o vzpostavitvi muzejske mreže za izvajanje javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine in določitvi državnih muzejev (Ur. list RS 97/2000 z 20. 10. 2000) je za območje občine Cerknica pristojen Notranjski muzej v Postojni v sodelovanju z Mestnim muzejem Ljubljana.

Notranjski muzej Postojna se je razvil iz Kraške zbirke, ki je prvotno nastala v okviru Inštituta za raziskovanje krasa v Postojni. V svoji sestavi ima arheološki, biološki, etnološki in zgodovinski oddelek in konservatorsko – restavratorsko delavnico. Prvotno je Notranjski muzej deloval kot samostojen javni zavod. Leta 2009 je bil v Postojni ustanovljen Zavod Znanje Postojna, ki poleg Notranjskega muzeja združuje še Ljudsko univerzo Postojna in Kulturni dom Postojna ter nekatere druge partnerje. Od leta 2015 ima Notranjski muzej tudi stalno razstavo Muzej krasa. Občina Cerknica nima ustanoviteljskih ali drugih lastninskih pravic v Notranjskem muzeju Postojna.

4.3.2. Javni interes na področju varovanja premične kulturne dediščine

Javni interes na področju varovanja premične kulturne dediščine se odraža v:

- evidentiranju predmetov premične kulturne dediščine,
- zbiranju in oblikovanju zbirk predmetov premične kulturne dediščine,
- raziskovanju in dokumentiranju predmetov premične kulturne dediščine,

- varovanju in restavriranju predmetov premične kulturne dediščine,
- predstavljanju in razstavljanju vseh vrst predmetov premične kulturne dediščine,
- skrbi za uveljavljanje in razvoj sistema varovanja premične kulturne dediščine,
- predstavljanju premične kulturne dediščine javnosti in razvijanju zavesti o njenih vrednotah,
- zavarovanje in digitalizacija nesnovne kulturne dediščine in zbirk ljudskega izročila in ljudskih pesmi.

Dolgoročni cilji

Na področju varovanja premične kulturne dediščine so dolgoročni programski cilji:

- oblikovanje programov, ki uveljavljajo muzejski prostor kot prostor srečevanja, povezovanja in ustvarjalnosti,
- nadgradnja posameznih programskih sklopov v daljše časovne in tematske sklope,
- vzpostavitev kakovostnega okolja in pogojev za razvoj in trajnostno delovanje muzejske dejavnosti na območju občine Cerknica,
- prepoznavanje potencialov za družbeni, gospodarski in trajnostni razvoj skozi razvijanje muzejske dejavnosti,
- zagotavljanje ohranjanje kulturne raznolikosti ter pravočasnega in fleksibilnega odzivanja pri varovanju premične kulturne dediščine,
- spodbujanje kreativnosti in participacije ter novih pristopov, ki so odgovor na potrebe občinstva in spodbujajo kreativnost posameznikov in celotne muzejske dejavnosti in njene družbene sprejemljivosti in prepoznavnosti.

Prostorski cilji

Zagotavljanje prostorskih pogojev za delovanje muzejske zbirke se že vrsto let pojavlja na območju občine Cerknice kot problem navkljub večkratnim poskusom reševanja, določanja prostorskih rešitev in pričetka gradbenih in drugih posegov. Da bi nemoteno razvijali varovanje premične kulturne dediščine in muzejske dejavnosti je treba:

- Izdelati idejno zasnovo vsebinske in prostorske uporabe Kravanjeve hiše;
- Izdelati idejno zasnovo vsebinske in prostorske uporabe Fužine Grahovo;
- Izdelati idejno zasnovo vsebinske in prostorske uporabe Gerbičeve rojstne hiše.

Na podlagi izdelanih in verificiranih idejnih zasnov vsebinske in prostorske uporabe posameznih objektov pristopiti k izdelavi investicijske in gradbene dokumentacije ter urejanju navedenih objektov.

Pri zagotavljanju prostorskih pogojev za predstavitev premične kulturne dediščine je treba že v izhodišču zasledovati vključenost sodobnih tehnologij, ki omogočajo obiskovalcem veliko stopnjo samostojnega raziskovanja in spoznavanja razstavljenе premične kulturne dediščine. Hkrati je treba zagotavljati tako umestitev postavljenih zbirk v prostor, ki bo prispevala k razvoju kulturnega turizma in s tem prepoznavnih turističnih destinacij, proizvodov in storitev na območju občine Cerknica.

Programski cilji

Na področju varovanja premične kulturne dediščine so naslednji programski cilji:

- Kakovostno izvajanje in nadgrajevanje javne službe, predvsem na področju komuniciranja, oblikovanja programov in participacije;
- Izdelava digitalne inventarizacije premične kulturne dediščine in oblikovanih zbirk;
- Oblikovanje kvalitetnih pedagoških in andragoških programov pri predstavitvi kulturne dediščine;
- Vzpostavljanje strateških in razvojnih partnerstev za izvajanje inovativnih, trajnostnih in participativnih projektov za razvoj muzejske dejavnosti;
- Kreiranje, pripravljanje in izvajanje raznovrstnih projektov in pridobivanja sredstev za programe, kadre in investicije;
- Oblikovanju kvalitetnih programov predstavitve premične kulturne dediščine mladim;
- Oblikovanju kvalitetnih programov predstavitve premične kulturne dediščine ranljivim skupinam;
- Zagotovitev javne dostopnosti predmetom in zbirkam premične kulturne dediščine;
- Priprava inovativnih informacijskih in promocijskih programov o premični kulturni dediščini;
- Spodbujanje sodelovanja med javnimi zavodi, zadolženimi za varovanje premične kulturne dediščine, in nevladnimi organizacijami ter izobraževalnimi ustanovami pri interpretaciji, prezentaciji in popularizaciji premične kulturne dediščine
- Spodbujanje in zbiranje ljudskih pesmi in nesnovne dediščine.

Čas izvedbe: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: 25.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Odgovornost: Občina Cerknica, Notranjski muzej Postojna, Knjižnica Jožeta Udoviča, Zgodovinski arhiv Ljubljana.

4.3.3. Izpostavljeni kratkoročni cilji:

Glede na predhodno opravljene razgovore in dogovorjene obveznosti je treba z Zavodom Znanje Postojna – Notranjskim muzejem nemudoma pristopiti k oblikovanju kratkoročnega in srednjeročnega programa medsebojnega vsebinskega sodelovanja glede na zakonska določila in dejansko stanje.

Kot izpostavljen kratkoročni cilj se postavlja tudi zavarovanje, digitalizacija in nadaljnje aktivnosti na projektu Zbirke ljudskih pesmi Notranjske. Obsežen korpus znanega materiala je treba digitalizirati in oblikovati v smislu fonoteke, dostopne javnosti, strokovno obdelati in publicirati ter dokončati manjkajoče raziskave.

Kazalniki:

- Vzpostavitev sodelovanja pri oblikovanju in izvajanju projektov ter aktivnosti varovanja premične kulturne dediščine;

- Število objavljenih inventariziranih zbirk;
- Število partnerstev;
- Obseg izdelanih idejnih zasnov vsebinske in prostorske uporabe objektov, namenjenih varovanju premične kulturne dediščine;
- Obseg izdelanih investicijskih in gradbenih projektov za objekte, namenjene varovanju premične kulturne dediščine;
- Obseg usposobljenih prostorov in obseg urejenih prostorov, predanih varovanju premične kulturne dediščine;
- Obseg pridobljenih sredstev za boljšo infrastrukturo;
- Število oblikovanih zbirk.

4.4. Varovanje nepremične kulturne dediščine na področju Občine Cerknica

Razvoj dejavnosti varovanja nepremične kulturne dediščine in njeno ohranjanje v prostoru je tesno povezano s celostnim načrtovanjem razvoja. Obnova naselbinskih spomenikov je možna le s programiranjem revitalizacije in aktivne presnove, saj zgolj prostorsko načrtovanje in načrtovanje varstva nepremične kulturne dediščine najpogosteje ne zadošča zahtevam učinkovitega varovanja. Ohranjanja zavarovanih območij in večjih kompleksov ne more zagotoviti kultura sama. Posebno pozornost zahteva varovanje nepremične kulturne dediščine na kraškem območju, ki zaradi svojih naravnih zakonitosti zahteva še posebno pozornost in preiščljeno ukrepanje. Iz navedenega sledi, da je pri varovanju nepremične kulturne dediščine zagotavljati načrtovanje celostnega tako občinskega kot tudi regijskega in širšega razvoja.

Kulturni spomeniki lokalnega pomena so območja ali objekti, ki imajo izjemno kulturno vrednost in predstavljajo vrhunske dosežke ustvarjalnosti določenega razvojnega obdobja na lokalnem ali regionalnem nivoju. Kulturni spomeniki lokalnega pomena so vpisani v register nepremične kulturne dediščine in razglašeni z akti o razglasitvi, ki jih sprejme pristojni organ lokalne skupnosti in so objavljeni v Uradnem listu RS. Najpomembnejši instrument varovanja nepremične kulturne dediščine so konservatorski načrti, ki določajo merila za posege v kulturno dediščino ter pogoje uporabe, obseg posegov, potrebnih za novo rabo in zagotavljanja sodobnega načina življenja, ter dopustne prilagoditve novim standardom in tehnologijam. Kulturne spomenike lokalnega pomena varuje strog varstveni režim, ki se nanaša na lastnosti, zaradi katerih je enota dediščine razglašena ali predlagana za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena in varuje spomenik kot celoto. Splošni varstveni režim za spomenike določa redno vzdrževanje, varovanje izvorne namembnosti, kateri so namenjeni, oziroma novo funkcijo, ki bo ekonomsko opravičevala prenovo in bo hkrati upoštevala načelo zvestobe arhitektonskemu in zgodovinskemu značaju stavbe oziroma nepremične kulturne dediščine, varovanje in prenovo obstoječega oziroma vzpostavitev prejšnjega stanja, če le-ta omogoča kontinuirano rabo objekta, opredeljuje dopustne spremembe zaradi prilagoditve novim predpisom, novim tehničnim, požarnim in drugim standardom, dostopnosti za invalide in podobno. Podrobni varstveni režim za vsak objekt nepremične kulturne dediščine je opredeljen v aktu o razglasitvi. Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za občino Cerknica izdelava Zavod za varstvo kulturne dediščine – območna enota Ljubljana.

4.4.1 Nepremična kulturna dediščina in kulturni spomeniki na območju Občine Cerknica

Na območju občine Cerknica je evidentiranih 208 enot nepremične kulturne dediščine. Stanje nepremične kulturne dediščine z oceno stanja in ogroženosti je naslednje:

	EŠD	Ime enote	Tip enote	Stanje	Raba /Uporaba	Ogroženost
	1613	Begunje pri Cerknici - Cerkev sv. Jerneja	3	4	3	6
	23505	Begunje pri Cerknici - Čopčev mlin	2	2	3	4
	23516	Begunje pri Cerknici - Domačija Begunje 39	2	2	3	4
	23545	Begunje pri Cerknici - Domačija Begunje 41	2	2	1	3
	23515	Begunje pri Cerknici - Domačija Begunje 60	2	2	1	3
	23513	Begunje pri Cerknici - Hiša Begunje 31	2	4	3	6
	23520	Begunje pri Cerknici - Hiša Begunje 56	2	2	1	3
	1619	Begunje pri Cerknici - Kapela sv. Ožbolta	3	4	2	6
	23519	Begunje pri Cerknici - Kašča pri hiši Begunje 56a	2	2	1	3
	23517	Begunje pri Cerknici - Medenova žaga in mlin	2	2	1	3
	23514	Begunje pri Cerknici - Ta spodnji mlin	2	3	2	4
	9363	Begunje pri Cerknici - Vas	7	4	3	5
	1614	Bezuljak - Cerkev Marijinega vnebovzetja	3	4	2	6
	24631	Bezuljak - Doprsni kip padle partizanke Milke Popek	5	4	0	6
	23512	Bezuljak - Hiša Bezuljak 33	2	2	1	3
	590563	Bezuljak - Spominska plošča v NOV padlima bratoma Popek	5	4	0	6
	590565	Bezuljak - Spominsko znamenje napadu partizanov na skladišče streliva	5	4	0	6
A (2,3)	10905	Bločice - Arheološko območje Kucelj	1	4	3	6
	27	Bločice - Cerkev sv. Primoža in Felicijana	3	4	2	6
	22327	Bločice - Kulturna krajina Bločiško polje	11	4	5	6
A (2)	10906	Bločice - Turščeva skednenca	1	4	3	6
	2321	Bloška Polica - Cerkev sv. Vincencija Fererskega	3	4	2	6
A (3)	10907	Brezje - Arheološko območje	1	4	1	5
	1707	Brezje - Cerkev sv. Jurija	3	4	2	6
A (1,2)	10908	Cajnarje - Arheološko območje	1	4	3	6
	2408	Cajnarje - Cerkev sv. Jurija	3	3	2	5
	590568	Cajnarje - Spominska plošča na kraju zbiranja partizanov	5	4	0	6
A (3)	65	Cerknica - Arheološko najdišče Cerknica	1	4	1	5
A (2)	10948	Cerknica - Arheološko najdišče Marof	1	4	2	5
A (1,3)	10910	Cerknica - Arheološko območje Kamna gorica	1	4	1, 2, 3	5
A (2,3)	10911	Cerknica - Arheološko območje Svinja gorica	1	4	1	5

	1703	Cerknica - Cerkev sv. Janeza Krstnika	3	4	3	6
	1704	Cerknica - Cerkev sv. Roka	3	3	2	4
	23484	Cerknica - Domačija Peščenk	2	2	1	3
	18604	Cerknica - Drevored	6	3	0	4
	21016	Cerknica - Drevored med Cerknico in Begunjami	6	3	0	4
A (1,2)	10951	Cerknica - Gradišče na Slivnici	1	4	3	6
	23506	Cerknica - Hiša Cesta 4. maja 16	2	4	3	6
	23507	Cerknica - Hiša Cesta 4. maja 53	2	4	3	6
	9359	Cerknica - Hiša Gerbičeva 32	2	3	3	5
	23483	Cerknica - Hiša Notranjska 41	2	4	3	6
	23481	Cerknica - Hiša Partizanska 15	2	3	3	5
	23482	Cerknica - Hiša Tabor 39	2	3	3	5
	23667	Cerknica - Hiša z vrtom Partizanska 23	2	3	2	4
	23499	Cerknica – Spominska kapelica posvečena padlim v prvi svetovni vojni	5	4	0	6
	16286	Cerknica - Kulturna krajina Cerkniškega jezera	11	4	5	5
A (2)	16211	Cerknica - Ruševine gradu Loško	1	4	3	6
	16265	Cerknica - Skupina kozolcev na Cerkniškem polju	2	3	2	4
	16927	Cerknica - Sokolski dom	2	4	3	6
	560110	Cerknica - Spomenik žrtvam NOB	5	4	0	6
	590581	Cerknica - Spominska plošča padlim v NOV	5	4	0	6
	590585	Cerknica - Spominska plošča ustanovitvi okrožnega komiteja KP	5	4	0	6
	23480	Cerknica - Šerkov mlin	2	1	1	1
	9404	Cerknica - Trško jedro	7	3	3	4
	66	Cerknica - Župnijska cerkev Marijinega rojstva	4	4	3	6
	23580	Cerknica - Župnišče	4	3	3	5
	9229	Cerknica - Hiša Partizanska 17	2	4	3	6
	9356	Cerknica - Pristava sv. Marije Magdalene	2	3	2	4
	7830	Cerknica - Tabor	4	2	1	3
A (3)	10958	Dobec - Arheološko območje Črni vrh	1	4	3	6
A (3)	10917	Dobec - Arheološko območje Štritof	1	4	3	6
A (3)	10918	Dobec - Arheološko območje Vinji vrh	1	4	3	6
	1615	Dobec - Cerkev sv. Lenarta	3	3	2	4
	23490	Dobec - Domačija Dobec 17	2	3	3	5
	23489	Dobec - Domačija Dobec 6	2	2	1	3
A (3)	10923	Dolenja vas - Arheološko območje Sv. Lovrenc	1	4	2	5
A (2)	10924	Dolenja vas - Jama Velika Skednenca	1	4	3	6

A (2)	10925	Dolenja vas - Arheološko območje Karlovški grad	1	4	1	6
	7939	Dolenja vas - Drevored med Podskrajnikom in Cerknico	6	3	0	4
	21340	Dolenja vas - Gornikova kašča	2	4	3	6
	23492	Dolenja vas - Hiša Dolenja vas 18	2	2	1	3
	520066	Dolenja vas - Kašča pri Dolenji vasi 17	2	1	1	1
	590584	Dolenja vas - Spominska plošča slikarju Franju Sterletu	5	4	0	6
	1705	Dolenja vas pri Cerknici - Cerkev sv. Lovrenca	3	2	2	3
A (1)	11127	Dolenje Jezero - Naselbina Gorica	1	4	3	6
A (3)	10921	Dolenje Jezero - Arheološko območje Lašček	1	4	3	6
	1706	Dolenje Jezero - Cerkev sv. Petra in Pavla	3	3	2	4
	23478	Dolenje Jezero - Domačija Dolenje Jezero 14	2	3	3	5
	23510	Dolenje Jezero - Domačija Dolenje Jezero 16	2	2	1	3
	23511	Dolenje Jezero - Domačija Dolenje Jezero 41	2	2	1	3
	107	Dolenje Jezero - Vas	7	4	3	5
A (3)	10926	Dolenje Otave - Arheološko območje Staro Kladje in Ajdno ustje	1	4	3	6
A (2)	10927	Dolenje Otave - Arheološko območje Turnišče	1	4	3	6
	2339	Gorenje Jezero - Cerkev sv. Kancijana	3	4	2	6
	22324	Gorenje Jezero - Čebeljak pri Gorenje Jezero 2	2	4	3	6
	23509	Gorenje Jezero - Domačija Gorenje Jezero 1	2	4	3	6
	23496	Gorenje Jezero - Domačija Gorenje Jezero 21	2	2	1	3
	23495	Gorenje Jezero - Domačija Gorenje Jezero 22	2	2	1	3
A (2)	16210	Gorenje Jezero - Naselbina Hrastene njive	1	4	2,3	5
A (1,2,3)	10930	Gorenje Jezero - Prazgodovinska gradišča	1	4	3	6
	2406	Gorenje Otave - Cerkev sv. Andreja	3	4	2	6
	590567	Gorenje Otave - Spominska plošča v NOV padlima učiteljema	5	4	0	6
	9364	Goričice - Domačija Goričice 7	2	3	2	4
	9626	Goričice - Hiša Goričice 8	2	4	2	6
A(2)	10932	Grahovo - Arheološko najdišče Grahovo	1	4	1	5
A (2)	10933	Grahovo - Arheološko najdišče Podlopate	1	2	1	2
A (3)	10934	Grahovo - Arheološko območje Fužina	1	4	2	5
A (3)	10964	Grahovo - Arheološko območje Ulaški vrh	1	4	3	6
	163	Grahovo - Domačija Grahovo 62	2	3	1	4
	590586	Grahovo - Grob neznanega partizana	5	4	0	5
	590587	Grahovo - Grobnica padlih v NOV	5	4	0	6
	520077	Grahovo - Hiša s kovačijo Grahovo 50	2	2	1	3

A (1,2,3)	10931	Grahovo - Prazgodovinska gradišča	1	4	3	6
	590588	Grahovo - Skupni grob pesnika F. Balantiča	5	4	0	6
	512089	Grahovo - Spomenik Francetu Balantiču	5	4	0	6
	512090	Grahovo - Spomenik padlim v NOV	5	4	0	6
	512091	Grahovo - Spominska plošča napadu na belogardiste	5	4	0	6
	590572	Hruškarje - Spominska plošča padlim v NOV	5	4	0	6
A (1)	10936	Ivanje selo - Arheološko območje Rujavi grič	1	4	3	6
A (1)	10937	Ivanje selo - Arheološko območje Sv. Jeronim	1	2	2	3
	2622	Ivanje selo - Cerkev sv. Hieronima	3	4	2	6
	1616	Kožljek - Cerkev sv. Ane	3	3	2	4
	590562	Kožljek - Spominska plošča posvetovanju aktivistov leta 1941	5	4	0	6
	590560	Kožljek - Spominsko znamenje	5	4	0	6
	520038	Kranjče - Domačija Kranjče 3 in 4	2	4	3	6
	22340	Krušče - Domačija Krušče 4	2	2	1	3
	22322	Kržišče pri Cerknici - Domačija Kržišče 1	2	3	3	5
	2326	Laze pri Gorenjem Jezeru - Cerkev sv. Brikcija	3	4	2	6
	22323	Laze pri Gorenjem Jezeru - Sušilnica za sadje jugozahodno od vasi	2	2	1	3
A (3)	10940	Lipsenj - Arheološko območje Videm	1	4	2	5
	1828	Lipsenj - Cerkev sv. Štefana	3	3	2	4
	9406	Lipsenj - Domačija Lipsenj 36	2	3	3	5
	23521	Lipsenj – Vodnjak vzhodno od hiše Lipsenj 9	2	2	1	3
	23469	Lipsenj - Tekavčev kozolec	2	4	3	6
	23501	Lipsenj - Žaga Na žagi	2	2	1	3
	23470	Mahneti - Toplar zahodno od vasi	2	4	2	6
A (1,3)	10947	Martinjak - Arheološko najdišče sv. Vid	1	4	1	5
A (2)	10949	Martinjak - Arheološko območje Ograde	1	4	2	5
	1708	Martinjak - Cerkev sv. Vida	3	3	2	4
	18605	Martinjak - Drevored	6	3	0	4
A (1,2,3)	10950	Martinjak - Gradišče Velika Slivnica	1	4	3	6
	1829	Martinjak - Razvaline cerkve sv. Nikolaja na Slivnici	3	1	1	1
	23471	Osredek - Hiša Osredek 19	2	2	1	3
	2409	Osredek nad Cerknico - Cerkev sv. Primoža in Felicijana	3	4	2	6
	23472	Otok - Domačija Otok 3	2	4	3	6
	23473	Otok - Domačija Otok 5	2	4	3	6
A (3)	10957	Otok pri Cerknici - Arheološko območje Otočec	1	4	3	6

A (2,3)	10956	Otok pri Cerknici - Arheološko območje Otok	1	4	1, 2, 3	5,6
A (3)	10919	Otok pri Cerknici - Arheološko območje pri požiralniku Retje	1	4	2	5
	2329	Otok pri Cerknici - Cerkev sv. Primoža in Felicijana	3	2	2	3
	504	Otok pri Cerknici - Vas	7	3	3	5
A (3)	10959	Pikovnik - Arheološko območje Zavrh	1	4	3	6
	23498	Pikovnik - Grobišče borcev VIII. In IX. SNOUB s spomenikom	5	4	0	6
A (1)	4777	Planina pri Postojni - Arheološko najdišče stari grad	1	4	3	6
A (1,2)	538	Podlož - Križna gora	1	4	1, 2, 3	5,6
	18606	Podskrajnik - Drevored med Rakekom in Podskrajnikom	6	3	0	4
	590583	Podskrajnik - Spomenik prvoborc Ludivku Lovku - Bognarju	5	4	0	6
	1709	Podslivnica - Cerkev sv. Frančiška Ksaverija	3	3	2	4
A (1)	10962	Podšteberk - Arheološko območje Stari grad	1	4	3	6
	24647	Radlek - Spomenik dvanajstim padlim talcem	5	4	0	5
A (2)	10966	Rakek - Arheološko območje Rakek	1	1	1	1
A (3)	10967	Rakek - Arheološko območje Škrijle	1	4	3	6
	2213	Rakek - Cerkev Srca Jezusovega	3	4	3	6
	18608	Rakek - Drevored	6	3	0	4
	18607	Rakek - Drevored med Uncem in Rakekom	6	3	0	4
	21015	Rakek - Drevored v jedru naselja	6	3	0	4
	23502	Rakek - Gasilski dom	2	4	3	6
	234503	Rakek - Hiša Postojnska 26	2	3	3	5
	590255	Rakek - Park in spomenik NOV	6	3	0	4
	590579	Rakek - Spominska plošča narodnemu heroju Ivanu Turšiču	5	4	0	6
	590578	Rakek - Spominska plošča narodnoosvobodilnemu gibanju	5	4	0	6
A (1,2,3)	10965	Rakek - Srnjak	1	4	3	6
	520047	Rakek - Vodni zbiralnik	2	4	3	6
	23503	Rakek - Železniška postaja	2	3	3	5
	9248	Rakek - Žagarjeva grobnica	5	4	1	5
A (3)	10922	Rakov Škocjan - Arheološko območje Nadlišček	1	4	3	6
	9251	Rakov Škocjan - Ruševine cerkve sv. Kancijana	3			
A (1)	9251	Rakov Škocjan - Arheološko najdišče pri cerkvi sv. Kancijana	1	4	3	6
A (2)	16205	Rakov Škocjan - Arheološko območje Farovka	1	4	3	6
A (3)	10968	Ravne - Arheološko območje Pajkov grič	1	4	3	6
A (3)	10972	Selšček - Arheološko območje Stražišče	1	4	3	6
A (3)	10971	Selšček - Arheološko območje sv. Marija	1	4	1	5
	1617	Selšček - Cerkev sv. Križa	3	4	2	6
	24649	Selšček - Spominska plošča slikarju Maksimu Gaspariju	5	4	0	6

A (3)	11128	Stražišče - Arheološko območje	1	4	3	6
	24648	Sveti Vid - Grobišče neznanih padlih borcev XVIII. divizije	5	4	0	6
	23474	Sveti Vid - Hiša Sveti Vid 12	2	2	1	3
	590570	Sveti Vid - Spominski plošči padlim v NOV	5	4	0	6
	2405	Sveti Vid pri Cerknici - Cerkev sv. Vida	3	3	3	5
	2407	Štrukljeva vas - Cerkev sv. Jakoba	3	3	2	4
	520040	Štrukljeva vas - Hiša Štrukljeva vas 4	2	4	3	6
	520041	Štrukljeva vas - Napajališče z vodnjakom	2	3	1	4
A (3)	10978	Topol pri Begunjah - Arheološko območje Krstni hrib	1	4	3	6
	1618	Topol pri Begunjah - Cerkev sv. Tomaža	3	4	2	6
A (2,3)	10981	Unec - Antično grobišče	1	4	1	5
A (2)	10980	Unec - Arheološko najdišče Kolobar	1	4	2	5
	2621	Unec - Cerkev sv. Martina	3	3	3	5
	23476	Unec - Domačija Unec 16	2	3	2	4
	590576	Unec - Doprsni kip generala Rudolfa Maistra	5	4	0	6
	18609	Unec - Drevored	6	3	0	4
	23479	Unec - Kašča Unec 45	2	2	1	3
	590577	Unec - Skupni grob neznanih padlih partizanov	5	4	0	6
	24652	Unec - Spomenik padlim v NOB	5	4	0	6
	590574	Unec - Spominska plošča generalu Rudolfu Maistru	5	4	0	6
A (2,3)	10986	Zelše - Arheološko območje Stražnik	1	4	3	6
A (2)	10985	Zelše - Arheološko območje Sv. Volbenk	1	4	3	6
	869	Zelše - Cerkev sv. Volbenka	3	4	1	5
A (1,3)	10920	Zelše - Gradišči Cvinger in Tržišče	1	4	3	6
A (3)	10987	Žerovnica - Arheološko območje Kamna gorica	1	4	3	6
A (3)	10988	Žerovnica - Arheološko območje Na Hribu	1	4	1	5
	1827	Žerovnica - Cerkev sv. Pavla	3	4	2	6
	9365	Žerovnica - Herblanova kašča	2	2	1	3
	23485	Žerovnica - Kašča pri hiši Žerovnica 7	2	3	1	4
	23486	Žerovnica - Mekavčev mlin	2	2	1	3
	25422	Žerovnica - Spomenik žrtvam NOB	5	4	0	6
	898	Žerovnica - Vas	7	4	3	5
	23487	Žerovnica - Veselov mlin	2	3	2	4
A (3)	10989	Župeno - Arheološko območje	1	4	3	6

LEGENDA:

<i>EŠD /števila predloga</i>	Evidenčna številka dediščine iz Registra nepremične kulturne dediščine (RKD) ali številka predloga za vpis v RKD																		
<i>Ime enote</i>	Je povzeto po RKD. Ime enote sestavlja najprej krajevna oznaka in potem lastno ime.																		
<i>Tip enote</i>	<table> <tr><td>1</td><td>arheološka dediščina</td></tr> <tr><td>2</td><td>profana stavbna dediščina</td></tr> <tr><td>3</td><td>sakralna stavbna dediščina</td></tr> <tr><td>4</td><td>sakralno profana stavbna dediščina</td></tr> <tr><td>5</td><td>memorialna dediščina</td></tr> <tr><td>6</td><td>vrtnoarhitekturna dediščina</td></tr> <tr><td>7</td><td>naselbinska dediščina</td></tr> <tr><td>8</td><td>kulturna krajina</td></tr> <tr><td>10</td><td>ostalo</td></tr> </table>	1	arheološka dediščina	2	profana stavbna dediščina	3	sakralna stavbna dediščina	4	sakralno profana stavbna dediščina	5	memorialna dediščina	6	vrtnoarhitekturna dediščina	7	naselbinska dediščina	8	kulturna krajina	10	ostalo
1	arheološka dediščina																		
2	profana stavbna dediščina																		
3	sakralna stavbna dediščina																		
4	sakralno profana stavbna dediščina																		
5	memorialna dediščina																		
6	vrtnoarhitekturna dediščina																		
7	naselbinska dediščina																		
8	kulturna krajina																		
10	ostalo																		
<i>Stanje*</i>	Lestvice za ocenjevanje posameznih zvrsti dediščine																		
<i>Uporaba/Raba*</i>	Lestvice za ocenjevanje posameznih zvrsti dediščine																		
<i>Ogroženost*</i>	Lestvice za ocenjevanje posameznih zvrsti dediščine																		

* ocena na osnovi tabele English Heritage :

STANJE	UPORABA*	STOPNJA OGROŽENOSTI
1. Zelo slabo <i>(velike poškodbe – pospešeno propadanje)</i>	1. neprimerna uporaba (zapuščeno)	1. Skrajna ogroženost
	2. delno v uporabi	2. Resna ogroženost
	3. primerna uporaba	3. Znatna ogroženost
2. Slabo <i>(poškodovane dediščinske lastnosti - znaki propadanja)</i>	1. neprimerna uporaba (zapuščeno)	
	2. delno v uporabi	
	3. primerna uporaba	4. Manjša ogroženost
3. Primerno <i>(dediščinske lastnosti pretežno dobro ohranjene – slabo vzdrževanje)</i>	1. neprimerna uporaba (zapuščeno)	
	2. delno v uporabi	
	3. primerna uporaba	5. Potencialna ogroženost (enoto je potrebno opazovati)
4. Dobro <i>(dediščinske lastnosti dobro ohranjene - dobro vzdrževanje)</i>	1. neprimerna uporaba (zapuščeno)	
	2. delno v uporabi	
	3. primerna uporaba	6. Ni ogroženosti

*Enote dediščine, pri katerih uporaba ni relevantna oz. jih ni mogoče uporabljati, so označene z oceno 0. Pri njih se stopnja ogroženosti izpelje iz stanja.

Glede na posamezno namembnost nepremične kulturne dediščine se na območju občine Cerknica nahajajo:

Vrsta nepremične kulturne dediščine	Število enot
Arheološka dediščina	59
Profana stavbna dediščina	59
Sakralna stavbna dediščina	40
Naselbinska dediščina	5
Memorialna dediščina	32
Kulturna krajina	2
Vrtnoarhitekturna dediščina	11
Vplivno območje dediščine	17

4.4.2. *Javni interes na področju varovanja nepremične kulturne dediščine na območju občine Cerknica*

Javni interes varstva nepremične kulturne dediščine obsega:

- identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti,
- dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje nepremične kulturne dediščine,
- ohranjanje nepremične kulturne dediščine in preučevanje škodljivih vplivov nanjo,
- omogočanje dostopa do nepremične kulturne dediščine ali do informaciji o nepremični kulturni dediščini vsakomur, še posebej pa mladim, starejšim in invalidom ter ranljivim skupinam,
- predstavljanje dediščine javnosti ter razvijanja zavesti o njenem pomenu in vrednotah,
- vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje,
- celostno in celovito ohranjanje nepremične kulturne dediščine,
- spodbujanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih interpretacij,
- sodelovanje najširše strokovne in laične javnosti v zadevah varstva nepremične kulturne dediščine.

Dolgoročni cilji

Dolgoročni cilji na področju varovanja nepremične kulturne dediščine so:

- oblikovanje programov, ki uveljavljajo nepremično kulturno dediščino kot prostor srečevanja, povezovanja in ustvarjalnosti,
- nadgradnja posameznih programskih sklopov varovanja nepremične kulturne dediščine v daljše vsebinske, časovne in tematske sklope,

- vzpostavitev kakovostnega okolja in pogojev za razvoj in trajnostno rabo nepremične kulturne dediščine na območju občine Cerknica,
- prepoznavanje potencialov nepremične kulturne dediščine za družbeni, gospodarski in trajnostni razvoj skozi razvijanje varstvene dejavnosti,
- zagotavljanje ohranjanje kulturne raznolikosti ter ažurnega in fleksibilnega odzivanja pri varovanju nepremične kulturne dediščine,
- spodbujanje kreativnosti in participacije ter novih pristopov, ki so odgovor na potrebe občinstva in spodbujajo kreativnost posameznikov in celotne dejavnosti varovanja in upravljanja nepremične kulturne dediščine in njene družbene sprejemljivosti in prepoznavnosti.

Programski cilji

Na področju varovanja nepremične kulturne dediščine so naslednji programski cilji:

- kakovostno izvajanje in nadgrajevanje javne službe varovanja nepremične kulturne dediščine, predvsem na področju komuniciranja, oblikovanja programov in participacije,
- izdelava digitalne inventarizacije nepremične kulturne dediščine in oblikovanih zbirk,
- oblikovanju kvalitetnih pedagoških in andragoških programov za predstavitev nepremične kulturne dediščine,
- vzpostavljanje strateških in razvojnih partnerstev za izvajanje inovativnih, trajnostnih in participativnih projektov za razvoj varovanja nepremične kulturne dediščine,
- kreiranje, pripravljanje in izvajanje raznovrstnih projektov s ciljem bogatenja programov in pridobivanja sredstev za programe, kadre in investicije namenjene varovanju nepremične kulturne dediščine,
- oblikovanju kvalitetnih programov predstavitve nepremične kulturne dediščine mladim,
- oblikovanju kvalitetnih programov predstavitve nepremične kulturne dediščine ranljivim skupinam,
- zagotovitev javne dostopnosti nepremične kulturne dediščine,
- priprava inovativnih informacijskih in promocijskih programov o nepremični kulturni dediščini,
- spodbujanje sodelovanja med javnimi zavodi, zadolženimi za varovanje nepremične kulturne dediščine, in nevladnimi organizacijami ter izobraževalnimi ustanovami pri interpretaciji, prezentaciji in popularizaciji nepremične kulturne dediščine.

Čas izvedbe: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: 40.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Izpostavljeni kratkoročni cilji:

- identificiranje nekaterih pobud, ki so v obtoku za zavarovanje spomenikov nepremične kulturne dediščine (pobuda o zavarovanju spomenika mame generala Maistra, pobuda za

zavarovanje stavbe stare Oljarne v Dolenji vasi, pobuda za zavarovanje spomenika učitelja Poženela, ...),

- opredeliti status farnih spominskih plošč, ki še ne predstavljajo nepremične kulturne dediščine.

Kazalniki:

- vzpostavitev sodelovanja pri oblikovanju in izvajanju projektov ter aktivnosti varovanja nepremične kulturne dediščine,
- število partnerstev, doseženih na področju varovanja nepremične kulturne dediščine,
- število pridobljenih lastništev na kulturnih spomenikih lokalnega pomena,
- število obnovljenih in revitaliziranih objektov nepremične kulturne dediščine,
- sofinanciranje vzdrževanja kulturnih spomenikov lokalnega pomena,
- sofinanciranje obnov kulturnih spomenikov lokalnega pomena,
- obseg izdelanih idejnih zasnov vsebinske in prostorske uporabe objektov, namenjenih varovanju nepremične kulturne dediščine,
- obseg izdelanih investicijskih in gradbenih projektov za varovanje posameznih enot nepremične kulturne dediščine,
- obseg pridobljenih sredstev za varovanje nepremične kulturne dediščine,
- število oblikovanih in novo zavarovanih ter razglašeni enot nepremične kulturne dediščine.

5. LJUBITELJSKA KULTURA NA OBMOČJU OBČINE CERKNICA

5.1. Stanje na področju ljubiteljske kulture

Sedanje stanje in opredelitev funkcije

Kulturno ljubiteljstvo lahko opredelimo kot množično organizirano prostočasno kulturno udejstvovanje, ki ima na Slovenskem specifično tradicijo zlasti z vidika ohranjanja nacionalne kulturne identitete, tako v mejah države kot pri Slovencih po svetu. Najznačilnejša funkcija ljubiteljstva je kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost. Veliko mladih še neuveljavljenih avtorjev prav skozi fazo kulturnega ljubiteljstva pogosto preide v poklicno kulturno umetniško delovanje. Ljubiteljska kulturna društva in njihove zveze so tudi pomemben dejavnik razvijanja dostopnosti kulturnih vrednot. Nekoč so bila s svojo produkcijo v lastnem okolju edini organizator in posrednik kulturnih dogodkov. V novih razmerah, ki jih določajo elektronski mediji in neomejene možnosti komunikacije, pa uresničujejo svojo vlogo na drugi ravni, predvsem v kulturnem posredništvu oz. vzpostavljanju neposrednih stikov z živo kulturno ustvarjalnostjo.

Kulturno ljubiteljstvo samo na sebi predstavlja kakovostno preživljanje prostega časa. Razmerje delovnega in prostega časa se spreminja in zahteva vzpostavitev obširnejših in kakovostnejših programov. Svojo funkcijo pri vsem tem pa imata tudi kulturna vzgoja in izobraževanje.

Nosilci ljubiteljske kulture v občini Cerknica so kulturna društva in njihova zveza ter Območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

Temeljni program in osnovne usmeritve JSKD OI Cerknica predstavljata:

- spremljanje dejavnosti društev – strokovna in organizacijska pomoč
- piramidna programska organiziranost prireditev in izobraževanja

kar pomeni spremljanje razvoja društev, skupin in posameznikov z območnimi srečanji (pevskih zborov, oktetov, malih pevskih skupin, likovnikov, plesnih in gledaliških skupin, folklornih skupin, pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, literarnih ustvarjalcev tako za odrasle kot tudi otroške). Na območnih srečanjih sodelujejo društva, skupine in posamezniki iz občin Cerknica, Loška dolina in Bloke. Na osnovi strokovne ocene se društva ali skupina uvrščajo na medobmočno srečanje, ki obsega enega največjih področij v Sloveniji, saj zajema izpostave iz Kočevja, Ribnice, Ivančne Gorice, Logatca, Vrhnike, Ljubljane – okolice ter Litije, Zagorja in Trbovelj. Območna izpostava Cerknica je po dogovoru s koordinacijo vsako leto nosilka vsaj enega ali dveh medobmočnih srečanj. OI Cerknica pripravlja tudi delavnice in seminarje za različna področja kulturne ustvarjalnosti na območnem in regijskem nivoju.

5.2. Javni interes Občine Cerknica na področju ljubiteljske kulture

Javni interes na področju kulture je stalno razvijanje kakovostne ljubiteljske kulture. Izobraževanje strokovnega kadra, ohranjanje kulturne dediščine, povezovanje med društvi, društvena dejavnost, strokovna srečanja in pregledi dosežkov, mednarodno sodelovanje, vzgoja v etiki, spoštovanju in strpnosti ter ohranjanje in krepitev narodne identitete.

Za uresničevanje javnega interesa na področju ljubiteljske kulture skrbi lokalna skupnost, ZKO in Republika Slovenija prek JSKD in njenimi izpostavami.

Skrb za razvoj kulturnih društev je primarna in najpomembnejša naloga lokalne skupnosti tudi v prihodnjem obdobju. Na nivoju države bo to nalogo še naprej izvajala OI JSKD. Za koordinacijo med društvi bo skrbela ZKO Cerknica.

Naloge OI JSKD in ZKO Cerknica od 2017 do 2020 so:

- letni programski posveti za kulturna društva, predvidoma na začetku vsake nove sezone,
- posredovanje informacij glede izobraževanj, prireditev, revij, razpisov, pozivov in drugih podatkov (pravočasno obveščanje),
- pomoč društvom pri prijavljanju na razpise/pozive za sofinanciranje na lokalnem, državnem in mednarodnem nivoju,
- organiziranje izobraževanj za potrebe društev – za člane in strokovne vodje,
- pomoč pri organizaciji samostojnih prireditev kulturnih društev,
- pomoč pri izpeljavi večjih projektov/festivalov, kjer je glavni organizator kulturno društvo,
- pomoč pri promociji dejavnosti kulturnih društev,
- pomoč pri iskanju strokovnih mentorjev za kulturna društva in mladih perspektivnih članov,
- redno spremljanje dela in napredka kulturnih društev (letna poročila društev, strokovna spremljava na revijah),
- spremljanje potreb po izobraževanju članov in vodij/ mentorjev društev.

V tem obdobju je v občini Cerknica cilj najmanj ohranitev obsega ljubiteljske kulturne dejavnosti ob stalnem izboljšanju kakovosti izvedb in boljšemu prepoznavanju produkcije na področju kulture.

Dolgoročni cilji

Cilji v tem obdobju so tudi:

1. Vzpostavljanje ustreznih prostorskih in materialnih pogojev za delo ustvarjalcev na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti;
2. Spodbujanje občanov k aktivnemu vključevanju v delo društev, s tem pa tudi ohranjati narodno identiteto;
3. Omogočati udeležbo in organizacijo izobraževalnih programov za mentorje in izvajalce z vseh področij dela ljubiteljskih kulturnih društev;
4. Pomoč društvom pri prijavih na različnih razpisih za EU sredstva ali participacija v obliki partnerstva v projektih;
5. Pomoč reprezentativnim društvom pri udeležbah na državnih in mednarodnih tekmovanjih (dodatno sofinanciranje kotizacije in potnih stroškov);
6. Spodbujanje organizacije samostojnih kulturnih prireditev;
7. Spodbujanje in pomoč pri organizaciji večjih projektov, prireditev in festivalov;
8. Spodbujanje strokovnega razvoja mentorjev in mladih perspektivnih članov.

Prioritetni programski cilji na področju ljubiteljske kulture

Spodbujanje dostopnosti kulturnega ustvarjanja in kulturnih dobrin, povečevanje števila kulturnih društev in skupin ter dvig kakovosti ljubiteljske kulture.

Cilji:

- ohraniti dinamiko razvoja ljubiteljske kulture in povečevati število kulturnih društev, skupin,
- vključiti čim več mladih v aktivnosti društev, skupin,
- povečevati število obiskovalcev,
- zviševati kakovost kulturnih storitev.

Ukrepi:

- zagotavljanje pogojev za delovanje ljubiteljskih kulturnih društev in skupin,
- organizacija ali soorganizacija posameznih prireditev, območnih, medobmočnih in državnih srečanj v občini Cerknica,
- strokovna pomoč pri organizaciji prireditev in že omenjenih srečanj,
- sofinanciranje projektov kulturnih društev in zvez,
- organizacija izobraževalnih oblik na lokalni in regionalni ravni,
- sofinanciranje investicij v prostore in opremo, ki jih uporabljajo ljubiteljska kulturna društva in skupine.

5.3. Pregled ljubiteljske dejavnosti po posameznih dejavnostih

Ljubiteljsko kulturo ustvarjajo občani in občanke, združeni v kulturna društva in skupine. Njihovo delo in aktivnost predstavlja pomemben prispevek k ohranjanju kulturne identitete Slovenk in Slovencev ter so nepogrešljiv člen v kulturnem življenju in dogajanju v lokalnem okolju in širše. Ne gre prezreti dejstva, da je med društvi in njihovimi sekcijami kar precejšen delež takšnih, ki s svojim kakovostnim izvedbami in programi posegajo po samem vrhu slovenske ljubiteljske kulturne ustvarjalnosti in poleg doseganja zavidljivih uspehov na tekmovanjih in srečanjih v domovini, posegajo tudi po pomembnih dosežkih in vrhunskih rezultatih v tujini ter se tako promovirajo kot ambasadorji slovenske kulture na mednarodnem prizorišču.

Občina Cerknica je kot lokalna skupnost pristojna na podlagi veljavne zakonodaje za zagotavljanje pogojev društvene dejavnosti in ljubiteljske kulture. Poslanstvo občine Cerknica je, da vsem občanom zagotavlja kakovostne dobrine na področju kulture, ki so v današnjem času vse pomembnejše za osebnostno in družbeno življenje. Povezovalno funkcijo med društvi opravlja Zveza kulturnih organizacij, strokovno – podporno funkcijo pa Območna izpostava JSKD Cerknica.

5.3.1. Glasbena dejavnost

5.3.1.1. Vokalna glasba in zborovstvo

Petje v zborih ima na Notranjskem dolgoletno tradicijo. Najdaljšo tradicijo delovanja ima moški pevski zbor Tabor. Oktet Kres deluje kot manjša moška zasedba znotraj KD Tabor. Imamo dva ženska zbora: ŽePZ Cluster pri KD Rak Rakek in ŽPZ Lipa, ki deluje v okviru Društva upokojencev ter dva mešana pevska zbora komorni zbor Fran Gerbič in Mepz Rak Rakek.

Komorni zbor Fran Gerbič, številčno največji zbor, se udeležuje regijskih in mednarodnih tekmovanj, kjer sega po zlatih in srebrnih priznanjih.

Poleg njih je treba omeniti še šolske otroške in mladinske pevske zборе v OŠ Rakek, OŠ Cerknica, POŠ Unec, POŠ Begunje in POŠ Grahovo.

Zborovska dejavnost je najbolj množična dejavnost na področju ljubiteljske kulture.

Prostori in oprema

K nemotenim vajam veliko pripomorejo ustrezni prostori, ki jih zbori uporabljajo. Vaje potekajo v Gerbičevi hiši, v prostorih Društvenega centra na Rakeku, v prostorih DU Cerknica. Za dostojno predstavitev zborov (tudi drugim ustvarjalcem) je potrebno nabaviti osnovno opremo, kot so praktikabli, klavir v kulturnem domu in akustična stena za izvedbo koncertov v športnih dvoranah.

Cilji:

- ohranjanje obstoječega stanja delovanja zborov in zviševanje kvalitete zborovskega petja s posebnim poudarkom na delu z mladinskimi PZ;
- pomlajevanje zborov ter dvig kvalitete preživljanja prostega časa pri mladini.

Ukrepi:

- izobraževanje in izpopolnjevanje kadrov na področju zborovske dejavnosti za vodenje otroških, mladinskih in odraslih PZ
- spodbujanje pevskih zborov k udeležbi na občinskih, regijskih revijah in tekmovanjih
- spodbujanje pevskih zborov k izmenjavi nastopov z drugimi pevskimi zbori v regiji, državi in tujini

5.3.1.2. *Instrumentalna glasba in vokalno instrumentalne skupine*

Najdaljšo tradicijo med vsemi društvi ima Godba Cerknica, ki tudi po kvaliteti sodi v sam vrh ljubiteljske kulture. Zaradi svoje kompleksne dejavnosti potrebuje za svoje nemoteno delovanje stalen vir financiranja. Godba Cerknica se udeležuje tako državnih kot tudi mednarodnih tekmovanj, kjer posega po najvišjih mestih in dosega najvišjo koncertno kategorijo. Na 35. tekmovanju slovenskih godb na koncertni težavnostni stopnji je Godba Cerknica osvojila zlato plaketo s posebno pohvalo in prejela pokal zmagovalca v tej kategoriji, to pomeni, da je trenutno najboljši pihalni orkester v državi. Godba želi ohraniti ta status, zato nadaljuje s projektom Godbene šole, ki ga je začela – tudi s pomočjo občine Cerknica – v letu 2007. Godba kot organizatorica Godbene šole ni v enakopravnem položaju z javnim glasbenim šolstvom zaradi bistveno nižjega proračuna in prostorskih pogojev, prav tako učenci godbene šole niso v enakopravnem položaju z učenci javnega glasbenega šolstva, saj jih po zaključku šolanja zavezuje štipendijska pogodba.

Big Band Cerknica po več kot 13 letih delovanja predstavlja zrelo središče ukvarjanja z izvajanjem tovrstne jazzovske glasbe v regiji. Deluje kot odlično dopolnilo dejavnosti Godbe Cerknica, saj se imajo tu glasbeniki priložnost srečati z drugačnim glasbenim izrazom in vlogo v orkestru. Z izvedbo koncertov z gostujočimi velikani slovenske glasbene scene popestri vsakoletno kulturno in družabno dogajanje v Cerknici. Z udeležbo na festivalih big bandov vzdržuje stik s to dejavnostjo v širšem okolju in nabira izkušnje. Glavni izzivi društva so vzdrževanje polne zasedbe dovolj večjih glasbenikov iz lokalnega okolja (kljub veliki zasedbi je vsaka pozicija individualna in nepogrešljiva), izobraževanje in širjenje obzorij članov v jazz smeri ter zagotovitev ustreznih instrumentov. Big band je tudi drugače specifična zasedba in ima s tem omejeno število članov, ki se giblje med 18 in 22 člani, saj se sekcije ne podvajajo ali mnogokratijo kot je to značilno pri godbeni zasedbi ali drugih orkestrih.

Duwei Orchestra je glasbena zasedba devetih članov s pihalno-trobilno sekcijo, ki izvaja zahtevne skladbe drugih avtorjev, kot tudi svojo avtorsko glasbo. Glavni adut skupine je energičen in kakovosten odrski nastop.

Fl-etno je glasbena skupina, ki izvaja avtorske priredbe ljudskih pesmi. S svojim značilnim programom ima veliko nastopov na prireditvah v občini kot tudi izven nje.

Prostori in oprema

Zagotoviti prostore za vaje še neuveljavljenim glasbenim zasedbam, predvsem zasedbam mladih glasbenikov.

Posebno težavo pa predstavljajo za dejavnost sedanji prostori, ki so bili zgrajeni za potrebe največ 35-članskega orkestra v letu 1976. Danes šteje godba skupno z učenci Godbene šole 70 članov. Obstoječi prostori fizično ne omogočajo izvedbo vaj, zato godba občasno uporablja tudi telovadnico v osnovni šoli v Grahovem, kar povzroča organizacijske in logistične probleme ter dodatne stroške. Poleg fizičnih omejitev pa trenutni prostori akustično še zdaleč niso primerni. Tudi v naslednjem obdobju bo godba potrebovala nove instrumente. V godbo namreč vsako leto vstopajo učenci Godbene šole, ki za učenje uporabljajo tudi do 60 let stare instrumente, ki so za igranje na takem kakovostnem nivoju povsem neustrezni. Zato je v navedenem obdobju potreben nakup vsaj treh rogov, treh baritonov, tube, dveh trobent in dveh klarinetov.

Cilji:

- dvig kvalitete delovanja glasbenih društev in skupin,
- dvig kvalitete preživljanja prostega časa pri mladini.

Ukrepi:

- večje spodbujanje glasbenih šol pri izobraževanju vseh potrebnih instrumentov za potrebe društev in skupin,
- izobraževanje vodij sekcij in prenašanje znanj na mlajše člane.

5.3.2. Gledališka in lutkovna dejavnost

Gledališka in lutkovna dejavnost je bila dolga leta izjemno bogata v osnovnih šolah, predvsem v Grahovem in v Cerknici. Sedaj se na območnih srečanjih opaža večji upad te dejavnosti.

Od odraslih gledaliških skupin je pomemben kulturni dejavnik v Begunjah – Kulturno društvo Menišija, ki ima že dolgoletno tradicijo, in sicer od leta 1990. Na Rakeku se je ta dejavnost uspešno začela z ustanovitvijo KD Rak Rakek. Gledališka skupina se vsako leto predstavi z novo predstavo.

Odrasle gledališke skupine praviloma enkrat letno izvedejo premierno predstavo, ki jo spremlja strokovni spremljevalec JSKD in skupini nudi strokovni razgovor. Že 20 let potekajo srečanja otroških lutkovnih in gledaliških skupin, tradicionalno v Starem trgu, kjer mladi spremljajo predstave vseh prisotnih in si tako nabirajo novih izkušenj glede igre, režije, ali pa se že spopadajo s svojimi lastnimi scenariji.

Prostori in oprema

Za gledališko dejavnost so nujno potrebni dovolj veliki prostori za vaje, kot tudi prostor za skladiščenje scenske opreme društev. Predvsem za gledališke in lutkovne predstave je nujno potreben ustrezen oder in oprema, ki omogoča normalno gibanje, slišnost in normalno razsvetljava, kot tudi normalne pogoje za obiskovalce prirediteljev.

Izobraževanje

Gledališčniki imajo možnost poletnega izobraževanja – poletnih gledaliških delavnic (organizacija JSKD), ki so namenjene predvsem nadgradnji že obstoječih znanj in poglobljanju obvladovanja določenih tehnik.

Poleg tega bo pripravljenih več občasnih delavnic na območnem in medobmočnem nivoju.

Cilji:

- strokovna usposobljenost kadrov gledaliških dejavnosti (režiserji, scenaristi, osvetljevalci, ozvočevalci, scenografi, ...),
- povečanje števila predstav in obiskovalcev,
- zvišanje umetniškega in izvedbenega nivoja predstav in gledaliških projektov.

Ukrepi:

- sofinanciranje strokovnih seminarjev za kadre gledaliških skupin,
- večanje števila prirediteljev s področja lutkovne dejavnosti in improvizacijskega gledališča,
- sofinanciranje ustreznih prostorov in opreme za potrebe gledaliških skupin.

5.3.3. *Folklorna in etno dejavnost*

Na tem področju je že pred dvajsetimi leti potekala raziskava oblačilne kulture z dr. Marijo Makarovič, ki je izšla tudi v zbirki noš pri ZKOS leta 1991, potekale so tudi raziskave ljudskih plesov, ki jo je vodil dr. Bruno Ravnikar. Potekala pa so tudi usposabljanja za mentorje folklornih skupin preko republiškega sklada za kulturne dejavnosti, katerih so se udeležili ustanovitelji folklorne skupine na Rakeku in mentorji otroških folklornih skupin z OŠ Rakek in OŠ Cerknica.

Odrasla folklorna skupina KD Rak Rakek je edina odrasla folklorna skupina v občini, po šolah pa delujejo 2 do 3 otroške folklorne skupine, ki skrbijo za ohranjanje notranjskega izročila na področju plesa, iger, petja in ljudskih običajev. Znotraj odrasle folklorne skupine Rak Rakek pa občasno delujejo tudi pevski in godčevski sestavi.

Pevci in pevke ljudskega petja se združujejo v Društvu ljudskih pevcev Jezerci, pri PGD Dolenje Jezero pa deluje sekcija Jezerska tršca. Pri tej dejavnosti se še vedno išče avtentične izvirne poznavalce in izvajalce starih ljudskih pesmi in godce ljudskih viž.

Znotraj rakovškega društva deluje tudi klekljarska skupina, ki tudi sodi k negovanju tradicionalnih ročnih spretnosti.

Prostori in oprema

Dejavnosti KD Rak Rakek imajo prostore za svojo dejavnost v prostorih na železniški postaji na Rakeku in v rakovski telovadnici. Predvsem folklorna skupina potrebuje prostore tudi za shranjevanje dragocenih oblačil ter večji prostor za vaje.

Izobraževanje

Izobraževanje na področju delovanja folklorne in etno skupin si bo prizadevalo za strokovno usmerjanje skupin in posameznikov, izboljšanje glasbene podobe folklorne skupine (petja in godcev) ter izdelave avtentičnih oblačil za različne plesne z različnih geografskih področij.

V ta namen bodo v obravnavanih letih organizirani regijski (medobmočni) in državni seminarji ter delavnice o naštetih temah. Na voljo bodo začetni seminarji za vodje folklornih skupin, pa tudi specializirane delavnice petja po starem.

Cilji:

- pridobivanje in usposabljanje mentorjev, plesalcev, pevcev in godcev,
- usposabljanje mentorjev za otroške folklorne skupine,
- raziskovanje in ohranjanje notranjskega izročila na področju plesa, petja, godčevstva in ljudskih običajev,
- udeležba skupin na regijskih in državnih srečanjih.

Ukrepi:

- sofinanciranje raziskovalnih projektov o notranjskem izročilu,

- sofinanciranje izdaje gradiva in odrskih postavitvev,
- organiziranje seminarjev, taborov, posvetov za mentorje otroških in odraslih folklornih skupin.

5.3.4. Literarna dejavnost

Literarna dejavnost je posebno področje znotraj ljubiteljske kulture, namenjena mlajšim in starejšim literarnim ustvarjalcem.

Temeljni programski poudarki:

- sodelovanje na natečajih JSKD za mlade literate kot tudi na natečaju za literate seniorje,
- izobraževanje avtorjev in mentorjev na tečajih in delavnicah (medobmočnih in državnih),
- razvijanje bralne kulture,
- nastajanje ter razvijanje kvalitetnejše literature ter kritičnosti.

Cilji:

- razvijanje talentov s področja literarnih zvrsti med vsemi generacijami.

Ukrepi:

- izobraževanje kadrov – poletna literarna šola in druge oblike,
- objava najboljših literarnih prispevkov v literarnih revijah in časopisih in na spletnem portalu.

5.3.5. Likovna dejavnost

Pa-leta je društvo za potrebe ljubiteljske dejavnosti, ki zainteresiranim nudi možnost izobraževanja in izpopolnjevanja. Posebno pozornost namenjajo izobraževanju najmlajših v obliki delavnic, ki potekajo v galeriji Krpan. Likovna sekcija deluje tudi v okviru KD Rak Rakek, ki poleg izobraževanja lastnih članov poskrbi za izvedbo ex-tempora. Društvo Pa-leta deluje v prostorih VDC, likovna skupina Rak Rakek v prostorih bivšega sodišča na Rakeku

Cilji:

- pridobiti ustrezno opremo in prostore za likovno dejavnost,
- vključevanje mladih.

Ukrepi:

- izobraževanje kadrov,
- prirejanje razstav.

5.3.6. Plesna dejavnost

Plesna dejavnost kot umetniška zvrst dejavnosti kot izrazni, sodobni ples, balet se organizirano izvaja v plesnih skupinah na Rakeku – KD Rak, Kulturno izobraževalnem društvu Plesonoga, Baletnem društvu Postojna. To je dejavnost, kjer se vzgajajo naši najmlajši plesalci in plesalke in ki z odličnimi mentoricami sodelujejo na državnih prireditvah Živa in Pika miga.

Mažoretne in twirling skupine so pri Godbi Cerknica (MACE) delovale od leta 1991, od leta 2007 pa delujejo v okviru samostojnega društva Mažoretni twirling in plesni klub MACE. S svojo intenzivno in strokovno naravnano dejavnostjo so postavili temelje tudi sodobnemu plesu, saj večina mentoric izhaja iz mažoretnih vrst, ker mažoretna in twirling dejavnost za osnovo svojega ustvarjanja uporabljata baletne in plesne tehnike, ki jih nadgradijo z izvajanjem elementov s posebno palico ter izrazno in plesno povezujejo v koreografije posameznikov ali skupine.

Cilji:

- ustrezni prostori in oprema
- usposobljeni kadri za vodenje skupin

Prostor in oprema

Plesne skupine potrebujejo dovolj velike prostore, opremljene z ogledali, baletnimi prečkami. Za plesno dejavnost so se izkazali kot zelo ugodni prostori v gasilnih domovih, ki nudijo tudi zvočno in glasbeno opremo.

Za mažoretne in twirling skupine pa so primernejše večje telovadnice in športne dvorane z ustrežno višino stropa.

Kadri

Za razvoj plesne dejavnosti nasploh je nujno uvesti v program nižjega glasbenega šolstva tudi poučevanje baleta ali sodobnega plesa, ki je osnova plesa kot tudi gibanja na odru.

Ukrepi:

- izobraževanje in usposabljanje mentorjev doma in v tujini.

5.3.7. Filmska ustvarjalnost in animirani film

Že nekaj let se s pomočjo JSKD izvajajo delavnice animiranega filma za otroke pod mentorstvom Mitje Mančka. Potekajo po osnovnih šolah, kjer se je z osnovami animiranega filma (risanke) spoznalo kar nekaj mladih, ki so se s svojimi produkcijami predstavili tudi na državnih srečanjih v Izoli.

Med mladimi želimo razvijati tudi snemanje filmov z avtorskimi vsebinami.

Cilji:

- ustrezni prostori in oprema,
- usposobljeni kadri za izvajanje krožkov po šolah.

Prostor in oprema

Za ustvarjanje animiranih filmov se potrebuje prostor z računalniki s posebnim računalniškim programom.

Za snemanje filmov pa kamere in računalniško opremo za obdelavo posnetkov.

Kadri

Za razvoj filmske dejavnosti in animiranega filma je potrebno usposobiti dodatne kadre, ki znajo delati z najmlajšimi.

Ukrepi:

- izobraževanje in usposabljanje mentorjev.

5.3.8. Predstavitev JSKD in območne izpostave Cerknica

Cerkniška izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti z enim zaposlenim skrbi za ljubiteljsko kulturno dejavnost na območju občin Cerknica, Bloke in Loška dolina.

V vseh treh občinah živi skoraj 17.000 prebivalcev, kjer deluje 19 društev s 25 sekcijami, 2 zvezi in 4 zavodi za kulturo in turizem, s katerimi tudi sodelujemo.: z Notranjskim regijskim parkom, z zavodom ARS VIVA, s Hišo izročila in zavodom iz Loške doline. Sodelujemo tudi s posebno skupino StareSlike.

Na območju Občine Cerknica imamo razvite skoraj vse zvrsti, ki jih strokovno pokriva mrežna organizacija Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti po vsej Sloveniji tako za odrasle kot tudi za otroke in mladino. Kulturna dejavnost, ki jo pokriva sklad s svojimi preglednimi prireditvami, se odvija pri nas za šolsko in društveno kulturno ustvarjalnost.

Kulturna društva:

Instrumentalna sestava: Godba Cerknica, Big band Cerknica,

Pevski zbori: Komorni zbor Fran Gerbič, Mepz KD Rak Rakek, Žepz Cluster, Oktet Kres, Mopz Tabor, Žepz Lipa

Gledališki skupini: iz KD Menišija in gledališka skupina Rak Rakek,

Folklorna skupina: KD Rak Rakek,

Ljudski pevci: Društvo ljudski pevci Jezerci, godčevski in pevski sestavi znotraj FS Rak Rakek, PGD Dolenje Jezero – sekcija Jezerska tršca, ljudska pevka Marija Baraga,

Plesne skupine: KID Plesonoga in skupine pod okriljem KD Rak Rakek,

Likovna društva: Pa-leta, likovna sekcija Rak Rakek

se redno udeležujejo območnih preglednih prireditev, kot so:

- revija odraslih pevskih zborov,
- revija odraslih folklornih skupin v sodelovanju z občinami Logatec in Vrhnika, Ribnica,
- srečanja ljudskih pevcev in godcev, oz. pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž,
- območna revija plesnih ustvarjalcev,
- območno srečanje likovnih ustvarjalcev – razstava na podlagi tematskega razpisa,
- posamezniki sodelujejo tudi na literarnih razpisih.

Poleg preglednih prireditev za društva, izpostava sklada vsako leto organizira tudi pregledne prireditve za dejavnosti, ki se odvijajo po šolah, vrtcih in za najmlajše ustvarjalce:

- revija otroških in mladinskih pevskih zborov, (5 otroških in 3 mladinski PZ),
- srečanje otroških gledaliških in lutkovnih skupin, (2 gledališki skupini),

- srečanje otroških folklornih skupin, (3 folklorne skupine),
- razstava mladih likovnih ustvarjalcev, (5 izbranih avtorjev),
- srečanje ustvarjalcev animiranega filma (12 udeležencev).

Poleg prireditev se za potrebe skupin in društev organizira delavnice na območnem, v glavnem pa je velika izbira izobraževanj na državnem nivoju, kjer se usposablajo mentorji tako šolskih kot društvenih skupin.

Več na www.jskd.si

Izbrane skupine sodelujejo na regijskih in državnih srečanjih, ki jih spremljajo izobraževalni programi, in na tekmovanjih, na podlagi natečajev.

5.3.9. Pregled društev po dejavnostih v letu 2016

V občini Cerknica deluje 26 ljubiteljskih kulturnih društev in skupin ter posameznikov s skoraj 650 aktivnimi člani. Največ društev (13) je na glasbenem področju (vokalna in instrumentalna glasba), sledijo društva, ki se ukvarjajo z ohranjanjem nesnovne kulturne dediščine, zlasti folklorno dejavnostjo, društva, ki se ukvarjajo z gledališčem in lutkami, likovna društva, plesna društva, mažoretno društvo in literarna društva. Nekatera društva združujejo različne umetniške zvrsti. Kulturna društva pripravijo letno 170 prireditev.

Društva se na lokalni ravni združujejo v občinsko zvezo kulturnih društev, na državni ravni pa je njihova krovna organizacija Zveza kulturnih društev Republike Slovenije. Nekatera kulturna društva in skupine so močno vpete v lokalno okolje in njegovo življenje, hkrati pa mnoga od njih po kakovosti in odmevnosti svojih dosežkov pogosto presegajo lokalno raven.

V javni interes na področju ljubiteljske kulture sodi vsa kontinuirana, strokovno pripravljena in kvalitetno izvedena kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost, še posebej ohranjanje nesnovne kulturne dediščine in mednarodno sodelovanje in povezovanje, strokovna srečanja in pregledi nastalih dosežkov, kulturna vzgoja in izobraževanje širokega kroga ljubiteljskih in profesionalnih kulturnih ustvarjalcev ter mentorjev, društvena dejavnost, ki spodbuja zanimanje za kulturo in kultivira svoje okolje.

Za uresničevanje javnega interesa na področju ljubiteljske kulture skrbijo lokalne skupnosti in Republika Slovenija prek JSKD. Da bi uresničili cilje, povezane z doseganjem višje kakovosti programov in projektov ljubiteljskih ustvarjalcev, izvaja JSKD sistem izobraževanj in usposabljanj za mentorje ter skrbi za izdajo strokovne literature, predvsem na področjih, ki jih druge ustanove ne pokrivajo.

Glede na prostorsko delovanje je stanje leta 2016 naslednje:

Kulturna društva in samostojni izvajalci na področju kulture	PROSTORI za vaje, delo	Prostori za predstavitev
KD Godba Cerknica	Lastni v Štalci, Gerbičeva 19	ŠD Cerknica
KD Menišija Begunje	Kulturno družabno središče Menišija	Kulturno družabno središče Menišija, KD Cerknica

KD Pevski zbor Tabor - oktet Kres	prostor v Gerbičevi rojstni hiši na Taboru	Zelška cerkev, KD Cerknica
Društvo notranjskih kulturnikov Krpan	lastni prostori v Galeriji Krpan	Galerija Krpan
Pustno društvo Cerknica	Pustna hala	Pustni karneval
KD Pa leta	Galerija Krpan in VDC Cerknica	Galerija Krpan in VDC Cerknica
KD Fran Gerbič	Društveni center Rakek	KD Cerknica, Zelška cerkev
KD Notranjska	Tabor 42	KD Cerknica, Galerija Krpan, Knjižnica Jožeta Udoviča, Gerbičeva hiša
Big band Cerknica	Glasbena šola Cerknica	KD Cerknica
KD Rak Rakek - likovna sekcija - pevski zbor - gledališka dejavnost - folklorna dejavnost - plesna - glasbena - klekljarska	Društveni center Rakek	OŠ Rakek, OŠ Unec, društveni center Rakek, KD Cerknica, Knjižnica Jožeta Udoviča, DEOS Cerknica
Ženski PZ Lipa – DU Cerknica	V prostorih DU	V prostorih DU
Zveza kulturnih organizacij	Gerbičeva ulica 32, Cerknica	-
Javni sklad za kulturne dejavnosti območna izpostava Cerknica	Tabor 42, Cerknica	KD Cerknica, OŠ, Knjižnica Jožeta Udoviča
FI -etno	Gerbičeva 32, Cerknica	KD Cerknica
Notranjski rogisti	Glasbena šola	-
LOVRENC -Društvo ljubiteljev narave, konj in tradicije	Dolenja vas 39b	KD Cerknica, Uršulin dom
Društvo Jelen	GD Dolenje Jezero	ŠD Cerknica, KD Cerknica
KID Plesonoga	GD Cerknica	KD Cerknica, ŠD Cerknica
Društvo etno-eko	Dolenja vas 70, Cerknica	-
Ljudski pevci Jezerci	Dolenje Jezero 33, Cerknica	Cerkev na Dolenjem Jezeru
Mažoretni twirling in plesni klub MACE Cerknica	ŠD Cerknica, Grahovo in Rakek	ŠD Cerknica
Notranjsko domoljubno društvo General Maistra	Unec 14, Rakek	Uršulin dom in KD Cerknica

Manček Mitja- samostojni ustvarjalec na področju kulture	OŠ Cerknica	OŠ Cerknica
Ljoba Jenče – samostojna ustvarjalka na področju kulture	Dolenja vas 70	KD Cerknica, Hiša izročila

Čas izvedbe: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: 95.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Odgovornost: Občina Cerknica, Območna izpostava JSKD, ZKO Cerknica, Kulturni dom Cerknica, izvajalci lokalnega programa kulture

Kazalniki:

- ohranjanje in razvoj pestrosti, vsebin in kakovosti kulturnih društev,
- ohranjanje in razvoj kakovosti izvajanja kulturnih programov,
- ohranjanje in razvoj pestrosti vsebin,
- izvajanje vseslovenskega projekta Teden ljubiteljske kulture,
- ustrezni prostorski in materialni pogoji in kadrovski pogoji za strokovno pomoč pri delu društev preko OI JSKD,
- udeleževanje društev na regijskih, državnih in mednarodnih prireditvah (tekmovalnih) ter s tem pridobivanje izkušenj ter bogatenje lokalne ljubiteljske kulture.

6. KULTURNO UMETNOSTNA VZGOJA ZA PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE OTROKE, SREDNJEŠOLSKO MLADINO TER KULTURNI PROGRAMI ZA ODRASLE

Veljavne nacionalne smernice za kulturno umetnostno vzgojo iz leta 2009 navajajo, da otrokom in mladini strokovnjaki s področja šolstva, kulture in umetnosti omogočajo spoznavati različna področja kulture od glasbene in likovne umetnosti do gledališča, filma, plesa, kulturne dediščine in bralne kulture. Mlade z raznimi didaktičnimi pristopi spodbujajo k ustvarjalnosti v izražanju, spremljanju kulturnih dejavnosti in aktivnem vključevanju vanje. S tem navajajo otroke in mladino na vrednotenje kulture in umetnosti ter razvijajo njihovo zmožnost kritičnega presojanja in aktivnega udejstvovanja. Za doseganje teh nacionalnih smernic je neobhodno medsebojno povezovanje vzgojiteljev in učiteljev ter njihovo povezovanje z zunanjimi izvajalci. Ob tem je potrebno kulturno umetnostno vzgojo načrtno vključevati v dejavnosti vrtcev in šol. Že v vrtcih se spoznavanje kulture in umetnosti izvaja s kurikulumom in zunanjimi izvajalci. Mladi spoznavajo bralno kulturo skozi projekt »Bralna značka«.

6.1. Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke, srednješolske mladine ter kulturnih programov za odrasle v Občini Cerknica

Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke se izraža preko vključevanja kulturno umetnostnih vsebin v programe obšolskih dejavnosti, ustreznega izobraževanja učiteljev in mentorjev za izvajanje teh dejavnosti ter izboljševanja pogojev za ustvarjalnost mladih na vseh kulturno – umetniških področjih, kar je bistvenega pomena za uspešno in dobro motivirano kulturno vzgojo skozi zagotovitev vsem otrokom in mladim v okviru šolskih, obšolskih in izven šolskih dejavnosti spoznavanje raznih področij kulture. Gre za oblikovanje skupnih projektov z

ustanovami s področja šolstva, za povečanje kakovostnih projektov kulturno umetnostne vzgoje za otroke in mladino ter ohranjanje in dvig kakovostnih občolskih kulturnih dejavnosti.

Kulturno – umetnostna vzgoja se pojavlja na presečišču kulturnega in vzgojno – izobraževalnega sektorja. Zaradi njenih prepoznavnih učinkov za celosten razvoj posameznika ter lokalne skupnosti kot celote je pomembno njeno umeščanje v vsa področja človekovega bivanja in delovanja ter v vsa obdobja posameznikovega življenja, zato sodi njeno izvajanje tudi pod pristojnosti drugih področji organiziranosti – sociala, zdravje, turizem, gospodarstvo. Posebno pozornost se namenja tudi različnim družbenim skupinam in subkulturam, ki lahko drugače vključujejo različne kulturne dejavnosti.

Kulturno – umetnostna vzgoja je temeljna pravica posameznika, zato v javni interes na tem področju sodi tako vzgoja in izobraževanje o umetnosti in kulturi kot tudi izražanje lastne ustvarjalnosti. V interesu občine Cerknica je skrb za kakovostne kulturno – vzgojne programe in projekte na vseh področjih kulture, omogočanje čim širšega dostopa do teh programov in projektov ter povezovanje med vzgojno – izobraževalnim, socialnovarstvenim in kulturnimi ustanovami.

Povsem enaki parametri veljajo tudi za starejšo generacijo v »tretjem« in »četrt« življenjskem obdobju. Z oblikovanjem različnih vsebin je potrebno zagotavljati prenos izkušenj teh generacij na mlajše rodove.

6.2. Programski cilji

Na tem področju bodo vsi deležniki zasledovali naslednje programske cilje:

- vzpostavitev sistema kulturno – umetnostne vzgoje
- oblikovanje kvalitetnega programa kulturno – umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke ter starejšo populacijo
- zagotavljanje kvalitetnih in usposobljenih mentorjev za izvajanje dejavnosti predvsem iz vrst prostovoljcev
- oblikovanje medgeneracijskih središč in programov njihovega delovanja
- oblikovanje posebne ponudbe programa kulturnega doma za najmlajše in starejšo populacijo
- povezovanje vseh dejavnikov od vrtcev, šol, javnih zavodov s področja kulture do društev ljubiteljske kulture pri izvajanju vsebin kulturno – umetnostne vzgoje
- zagotoviti pogoje za povečanje in krepitev participacije mladih v kulturi

Čas izvedbe: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: 15.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Odgovorni: Občina Cerknica, osnovne šole in vrtci v občini, javni zavodi s področja kulture, društva s kulturnega področja

Kazalniki:

- število vključenih partnerjev v izvajanje kulturno – umetnostne vzgoje za predšolsko in osnovnošolsko mladino ter starejše,
- število izvedenih programov,
- oblikovanje medgeneracijskih središč,
- število obiskovalcev,
- število mladih, vključenih v programe kulturno – umetnostne vzgoje,

- število prireditev in abonmajev za predšolsko in osnovnošolsko mladino ter starejše.

7. KULTURNI TURIZEM

Vizija je, da občina Cerknica postane prepoznavna turistična destinacija s svojimi naravnimi znamenitostmi ter bogato nepremično kulturno dediščino. Da bi končno dosegli ustrezen turistični razvoj je potrebno povezovati vse deležnike v občini Cerknica pri tem pa ima kulturna dejavnost pomembno vlogo in mesto. Pomembno osnovo in začetek kulturnega turizma lahko predstavljajo:

- Slovenska pisateljska pot, kjer sta knjižnica in Jože Udovič vključena kot 70. točka poti,
- Gerbičeva rojstna hiša z zbirko,
- Hiša izročila kot izobraževalni center za nesnovno kulturno dediščino,
- Prelatova pot, ki povezuje cerkve na območju cerkniške župnije.

7.1. Programski cilji

- oblikovanje strategije razvoja kulturnega turizma,
- oblikovanje vsebine kulturno – turistične ponudbe,
- povezovanje ponudnikov in deležnikov kulturno – turistične ponudbe,
- projektna opredelitev razvoja manjkajoče ponudbe kulturno – turističnih produktov,
- povezovanje kulturnih izvajalcev pri izvedbi dogodkov s spodbujanjem strokovnega, organizacijskega in trženjskega sodelovanja med društvi, zavodi, gospodarstvom.

Čas izvedbe: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: 20.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Odgovornost: Občina Cerknica, Notranjski regijski park, Knjižnica Jožeta Udoviča, društva s področja kulture

Kazalniki:

- število oblikovanih programov kulturno – turistične ponudbe,
- število vključenih partnerjev,
- število dogodkov, vključenih v kulturno – turistično ponudbo,
- število dogodkov, ki so organizirani v sodelovanju različnih organizatorjev.

8. JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI CERKNICA

Javno infrastrukturo na področju kulture sestavljajo nepremičnine in oprema, ki so v javni lasti in so namenjeni kulturi. Sklep o tem, katere nepremičnine in oprema so namenjene kulturi, je občina Cerknica sprejela na 10. redni seji 10. marca 2016. Namen razglasitve nepremičnin in opreme za javno infrastrukturo na področju kulture je zagotovitev in ohranitev namembnosti prostorov ter ohranitev prostorov in opreme za izvajanje kulturne dejavnosti. Nepremičnina se zaznamuje v zemljiški knjigi kot javna infrastruktura. Status nepremičnine kot javne infrastrukture za kulturo po določbah Zakona o uredničenju javnega interesa na področju kulture pomeni, da je nepremičnina na voljo za izvajanje

kulturne dejavnosti v javnem interesu. Javno infrastrukturo se daje v upravljanje ali uporabo izvajalcem kulturnih dejavnosti brezplačno pod pogojem, da prevzemajo obveznost rednega tekočega vzdrževanja. Če občina tako nepremičnino proda, mora iztržek nameniti za druge nepremičnine za kulturo. Namen razglasitve nepremičnine za javno infrastrukturo na področju kulture je predvsem zagotovitev trajne namembnosti prostorov ter ohranitev prostorov za izvajanje kulturne dejavnosti.

8.1. Stanje javne infrastrukture na področju občine Cerknica

Kot javna infrastruktura na področju kulture v občini Cerknica so določeni naslednji objekti:

- Kulturni dom Cerknica, Cerknica,
- Knjižnica Jožeta Udoviča, Cerknica,
- Rojstna hiša Frana Gerbiča, Cerknica,
- Pustna hala, Cerknica,
- Knjižnica Jožeta Udoviča, Enota Rakek, Rakek,
- Društveni center Rakek, Rakek,
- Fužina Grahovo, Grahovo.

8.2. Programski cilji

- zagotavljanje kakovostnih infrastrukturnih pogojev za vse zvrsti kulturnega ustvarjanja,
- z zagotavljanjem kakovostnih prostorov izboljšati dostopnost kulturnih dobrin in storitev čim širšemu občinstvu,
- izdelava programa vlaganj, rekonstrukcije, dograditve in nakupa opreme, investicijsko vzdrževalnih del ter energetske sanacije navedenih objektov,
- oblikovanje razvojnega programa javne infrastrukture na področju kulture.

Čas izvedb: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: Na podlagi izdelanih programov vzdrževanja in načrtov razvojnih programov investicij

Odgovornost: Občina Cerknica

Izpostavljeni dolgoročni cilji:

Kljub predvideni izgradnji športne dvorane oz. telovadnice na Rakeku ter uspešno delujočih športnih dvoran v Cerknici in Grahovem v občini Cerknica ni primerne dvorane in spremljajočih prostorih, ki bi dolgoročno zagotavljali izvedbo večjih kulturnih dogodkov. Še posebno je to pomembno zaradi usmeritev razvoja Notranjskega regijskega parka in kulturne turistične ponudbe, zato velja razmisliti, da se v prostorskih načrtih v Cerknici zagotovi primerno lokacijo za izgradnjo t. i. večnamenske kulturno – turistične dvorane ali kongresnega centra. Ta bi omogočala izvedbo kongresov tudi za druge poslovne partnerje in hkrati omogočala razvoj tovrstnega turizma, povezanega s programi Notranjskega regijskega parka in drugih izvajalcev na tem področju. Tovrstni turizem bi bil v skladu z željami in načrti kakovostne turistične in kulturne ponudbe, ki ne prenese množičnega turizma.

Še vedno pa ostaja tudi nerešen problem velikih kulturnih prireditev na prostem. Sedanje rešitve (na Taboru pri Lipi, parkirišča ob Cerkniškem jezeru, ...) zaradi neustrezne tehnične infrastrukture (ozvočenje, osvetlitve, streha, zapore cest, parkirišča, oder, stoli, ...) predstavljajo za vsako prireditev velike finančne stroške in obširno logistično organizacijo.

O obeh izpostavljenih problemih in nakazanih rešitvah velja razmisliti v okviru dolgoročnega načrtovanja kulturne dejavnosti in pristopiti v sodelovanju deležnikov k oblikovanju idejne in vsebinske zasnove ter celovite rešitve, hkrati pa v okviru prostorsko – urbanističnega načrtovanja predvideti ustrezne rešitve.

Kazalniki:

- število kulturnih dogodkov v objektih javne infrastrukture,
- vključevanje drugih objektov v mrežo infrastrukture na področju kulture,
- obseg tehničnih izboljšav in posodobitev objektov javne infrastrukture na področju kulture.

9. DOGODKI V LOKALNEM JAVNEM INTERESU

Pomembno prepoznavnost občine Cerknica na kulturnem področju predstavljajo nekateri nosilni dogodki, ki jih občina financira preko neposrednih javnih razpisov. Ti osrednji in nosilni dogodki so:

- 8. februar – slovenski kulturni praznik
- prireditve ob 27. aprilu - dnevu odpora proti okupatorju
- 12. junij – občinski praznik in poletni koncert
- božični koncert
- novoletne prireditve in obisk »treh dobrih mož«
- pustne prireditve

9.1 Programski cilji

- zagotovi nadaljnji razvoj nosilnih oziroma osrednjih prireditev,
- povečati povezavo izvajalcev kulturne ponudbe pri izvedbi navedenih dogodkov,
- spodbujanje strokovnega, organizacijskega in trženjskega sodelovanja med vsemi deležniki pri pripravi nosilnih in osrednjih prireditev,
- razviti promocijsko podporo navedenim dogodkom.

Čas izvedbe: 2017–2020

Ocena finančnih sredstev: 55.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Izpostavljeni kratkoročni cilji:

- oblikovanje programa občine Cerknice in vseh deležnikov kulturne dejavnosti ob 100-letnici smrti Frana Gerbiča in proglasitvi Gerbičevega leta

Odgovornost: Občina Cerknica, izvajalci nosilnih kulturnih dogodkov, Notranjski regijski park

Kazalci:

- število vključenih partnerjev pri izvedbi nosilnih dogodkov,
- število obiskovalcev,
- število mladih in predstavnikov ranljivih skupin v izvajanje in organizacijo nosilnih dogodkov,
- število obiskovalcev.

10. MEDNARODNO SODELOVANJE

V prihodnjem obdobju želimo spodbuditi tudi sodelovanje na mednarodnem področju. Pri tem sodelovanju je prioriteta širjenje domače kulturne ustvarjalnosti in tradicije ter razvijanje medkulturnega dialoga. Nekatera društva z območja občine Cerknica so na lastno pobudo že v dosedanjem obdobju samoiniciativno razvijala bogato mednarodno sodelovanje in nastopanje v tujini. Med ta društva sodijo predvsem Godba Cerknica, Komorni zbor Fran Gerbič, Mažorete Cerknica in Twirling skupina ter folklorna skupina KD rak Rakek, ki vsako leto pripravi na Uncu tudi mednarodni folklorni festival.

Pomembno vlogo imajo tudi mednarodni projekti, ki potekajo v zavodu Pajn, in registriranja nesnovne kulturne dediščine ter njena registracija pri pristojnem ministrstvu ter sodelovanje z inštruktorji Unesca. Navedene pobude velja kot primer dobre prakse vključevati tudi v promocijo druge nesnovne kulturne dediščine in njeno nadaljnje raziskovanje, kar je lahko pomemben element mednarodnega sodelovanja in prepoznavnosti.

10.1 Programski cilji

Da bi vzpostavili kvalitetno mednarodno sodelovanje, je treba zasledovati naslednje programske cilje:

- vzpostavitev strategije mednarodnega sodelovanja in določitev ciljev na področju kulture,
- okrepitev mednarodnega sodelovanja na kulturnem področju pri črpanju EU sredstev,
- sofinanciranje projektov kulturnih izvajalcev, ki bi pridobili tudi sredstva EU,
- prenosi znanj od izvajalcev, ki so bili uspešni pri pridobivanju EU sredstev, na deležnike v kulturi v občini Cerknica,
- izvajanje in organiziranje pomoči pri kandidiranju kulturnih organizacij na razpise EU in druge mednarodne razpise za financiranje kulturnih organizacij.

Čas izvedbe: 2017–2020

Odgovornost: Občina Cerknica, vsi deležniki na področju kulture

Ocena finančnih sredstev: 5.000 € na letni ravni (v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, opredeljenih v letnih proračunih)

Kazalniki:

- število mednarodnih prireditev,
- število društev vključenih v mednarodne prireditve,
- število obiskovalcev mednarodnih prireditev.

11. NEOPREDELJENE DOLGOROČNE NALOGE, PROGRAMSKE SMERINICE IN CILJI TER URESNIČEVANJE LOKALNEGA PROGRAMA KULTURE

- a) Lokalni program za kulturo Občine Cerknica za obdobje 2017–2020 je pripravljen na podlagi veljavne zakonodaje in nacionalnih strateških dokumentov, dosedanjega razvoja področja kulture na območju občine in predvidenih virov sredstev. Nastal je ob preišljenem angažiranju posameznikov in ustanov, ki delujejo na področju kulture. Je živ dokument, ki se lahko v navedenem obdobju tudi spreminja in prilagaja, predstavlja pa razvojno izhodišče različnih področij, ne samo ožjega področja kulture.
- b) Zapisani strateški cilji in ukrepi so uresničljivi, potreben pa bo precejšen angažma vseh nosilcev kulture, tudi zavodov, društev, posameznikov, zlasti pri pridobivanju različnih virov financiranja, ki bodo pomembno dopolnilo proračunskim – t. j. tako sledenje evropskim kot drugim razpisom, kar mora biti skrb vseh, ki skrbijo za kulturno podobo lokalne skupnosti.
- c) V navedenem Lokalnem programu za kulturo v Občini Cerknica so vključena kulturna društva in drugi deležniki, ki so sofinancirani iz javnih sredstev. Da bi se zagotovila kar najbolj celovita obravnava in široka platforma kulturnih deležnikov, se pri realizaciji tega programa vključi tudi vsa druga kulturna društva in zavode, ki niso obravnavani v tem programu in delujejo na področju kulture ali pa se del njihovih aktivnosti prepozna tudi kot kulturne dejavnosti. Navedeno se smiselno uporabi tudi za vsa društva, ki delujejo na drugih področjih in so lahko aktiven partner pri izvajanju tega programa.
- d) Za pripravo, implementacijo, spremljanje in analizo učinkov Lokalnega programa za kulturo skrbi projektna skupina, ki jo imenuje župan Občine Cerknica, in vključuje predstavnike občinske uprave, javnih zavodov in nevladnih organizacij, ki delujejo na področju kulture v občini. Pomembna naloga skupine pa bo tudi koordiniranje in povezovanje različnih nosilcev kulturnih vsebin v celovite programe in produkte na področju kulturne vzgoje, kulturnega turizma ter vključevanje v lokalne razvojne projekte in s tem povezovanje z ostalimi družbenimi in gospodarskimi dejavnostmi. Navedena skupina opravlja skladno z 10. 11. in 12. členom Odloka o javnem interesu na področju kulture v občini Cerknica (Ur. list RS, 7/1998) tudi vlogo sveta za kulturo. Skladno z zadnjo alinejo 3. točke Sklepa o imenovanju delovne skupine za pripravo Lokalnega programa kulture v Občini Cerknica (št. 41010/2016 z dne 24. 4. 2016) opravlja te naloge navedena delovna skupina.

12. AKTI, VIRI IN LITERATURA

- Direktiva Sveta EGS številka 93/7 z 15.3.1993
- Eden drug'mu dajmo, Kultura v številkah 2010 – 2012, Ministrstvo za kulturo, februar 2014
- Odlok o uresničevanju javnega interesa na področju kulture v Občini Cerknica, Uradni list RS 7/1998
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o uresničevanju javnega interesa na področju kulture v Občini Cerknica, Uradni list RS 2007
- Odlok o razglasitvi dreves in drevoredov za naravne znamenitosti, Uradni list RS 2/92
- Odlok o razglasitvi domačije s kovačnico in mlinom, Grahovo 62 - fužina za kulturni spomenik, Uradni list RS 10/97
- Odlok o razglasitvi pristave sv. Marije Magdalene - Marofa pri Cerknici za kulturni spomenik lokalnega pomena, Uradni list RS 37/2000
- Odlok o razglasitvi stavbe na Partizanski 17 - "Kravanjeve hiše" Cerknica za kulturni spomenik lokalnega pomena, Uradni list RS 56/2000
- Odlok o razglasitvi tabora ter cerkve Marijinega rojstva za kulturni spomenik lokalnega pomena, Uradni list RS 1/2014
- Odlok o razglasitvi Hiše Goričice 8 za kulturni spomenik lokalnega pomena, Uradni list RS 109/05
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju Občine Postojna – kot arheološko območje: Planina pri Rakeku – Stari grad (Primorske novice – uradne objave št. 29/84).
- Odloki o proračunu Občine Cerknica za leta 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017.
- Zaključni računi Odlokov o proračunu Občine Cerknica za leta 2012, 2013, 2014, 2015.
- Pravilnik o vodenju inventarne knjige premične kulturne dediščine, Uradni list RS 122/2004
- Pravilnik o postopkih in merilih za vrednotenje kulturnih programov in projektov, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Cerknica, 10. 5. 2007
- Pravilnik o registru kulturne dediščine, Uradni list RS 66/2009
- Sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v občini Cerknica, Uradni list RS 21/2016
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014 – 2017, Uradni list RS 99/2013
- Smernice varstva kulturne dediščine za Strategijo prostorskega razvoja Občine Cerknica, Ljubljana, maj 2006
- UNESCO, Mexico City Declaration on Cultural Policies, Mexico, 6. 8. 1982
- Uredba Sveta EGS številka 3911/93 z 9. 12. 1992
- Uredba o vzpostavitvi muzejske mreže za izvajanje javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine in določitvi državnih muzejev, Uradni list RS 97/2000
- Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva, Uradni list RS 86/2006
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo, Uradni list S 77/2007
- Zakon o knjižničarstvu, Uradni list RS 87/2001
- Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih, Uradni list RS 30/2006
- Zakon o varstvu kulturne dediščine, Uradni list RS 16/2008
- Evrokultura.org

13. SEZNAM OKRAJŠAV IN KRATIC

EGS – Evropska gospodarska skupnost

LPK – Lokalni program kulture

NPK – Nacionalni program za kulturo

NRP – Notranjski regijski park

ZKD – Zveza kulturnih društev

ZKO – Zveza kulturnih organizacij

ZUJIK - Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo

i

ⁱ Pripravila delovna skupina za pripravo Programa kulture v Občini Cerknica (2017–2020), ki je bila imenovana na podlagi Sklepa o imenovanju delovne skupine za pripravo Lokalnega programa kulture Občine Cerknica (2017 – 2020), ki ga je izdal župan občine Cerknica Marko Rupar, št. 41010-5/2016 z dne 25. april 2016 in je delovala v sestavi:

- Bogdana Bizjak, višja svetovalka za družbene dejavnosti Občine Cerknica
- Zvonka Ješelnik, predsednica odbora za družbene dejavnosti Občine Cerknica
- Marija Hribar, direktorica Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica
- Jožica Mlinar, predstavnica Območne izpostave JSKD Cerknica
- Jože Rajk, predsednik Zveze kulturnih organizacij Cerknica
- Bogdan Urbar, predstavnik Notranjskega regijskega parka Cerknica